

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

TEPIS

29
LAT
1990-2019

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

nr 90

Lato 2019

SPIS TREŚCI

BIULETYNU TEPIS NR 90

1. Od redakcji..... 4

KRONIKA PT TEPIS

2. Zapowiedź dorocznej konferencji PT TEPIS XXXIII Warsztaty Przekładu Sądowego i Specjalistycznego 5
3. Nadal zwalczamy przetargi na tłumaczenia poświadczane.....9
4. Obchody Dnia Europy 9 maja 2019 r 10
5. Majowy spacer z przewodnikiem wzdłuż Osi Saskiej.....12

KONFERENCJE

6. XXI Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna „Polsko-Wschodniosłowiańskie Kontakty Językowe, Literackie, Kulturowe”, 27 czerwca 2019 r., UWM Olsztyn 15
7. Konferencja TEW, 17 maja 2019, Warszawa.....16
8. Zapowiedź 17. Międzynarodowej Konferencji dla Tłumaczy w Bandar Baru Bangi, Malezja, 20-22 sierpnia 2019 r. 19
9. Zapowiedź Międzynarodowej Konferencji Naukowej „TRANSLATORYKA I TRANSLACJE VI. Przekład poza słowami: o interdyscyplinarności w tłumaczeniu”, 20-21 września 2019 r., Uniwersytet Łódzki 20
10. 7 th International Conference on Public Services Interpreting and Translation (PSIT7), 26-27 march 2020, University of Alcalá..... 22

DOSKONALENIE ZAWODOWE

11. Szkolenia Kolegium Doskonalenia Zawodowego – szkolenia w sekcjach językowych24

WAŻNE PISMA

12. Pismo do prezesa ZUS wystosowane przez GIOBiPBT w sprawie przetargów na tłumaczenia poświadczane.....25
13. Odpowiedź prezesa ZUS na pismo w sprawie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie tłumaczeń poświadczonych.....28
14. Pismo z Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej do Departamentu Zawodów Prawniczych w reakcji na wystąpienie RN PT TEPIS 35
15. Pismo z Departamentu Zawodów Prawniczych w Ministerstwie Sprawiedliwości w sprawie danych osobowych tłumaczy przysięgłych zamieszczanych w aktach notarialnych wraz z pismem DZP skierowanym do DZP Wydział Notariatu..... 36
16. Pismo PT TEPIS do Ministra Sprawiedliwości w sprawie praktyki obniżania kosztów za tłumaczenie END..... 40
17. Pismo z Ministerstwa Sprawiedliwości informujące o projekcie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.....42

18. Pismo do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o przyspieszenie procesu legislacyjnego dotyczącego wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego..... 43

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ

19. Zapytanie skierowane do PT TEPIS w sprawie tłumaczenia pomocniczego i nasza odpowiedź..... 44

OPINIA PRAWNA

20. Opinia prawna mec. Pawła Gugały w sprawie przetargów.....46

OGŁOSZENIA

21. Zaproszenie do zgłaszania nominacji do nagrody PT TEPIS..... 52

ZASŁUŻENI TŁUMACZE

22. Teresa Skrodzka – tłumacz przysięgły języków włoskiego i francuskiego „Zawiłe ścieżki mojej drogi zawodowej”53

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

23. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym 57
24. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych..... 57
25. Składka członkowska PT TEPIS.....57

Koleżanki i Koledzy, Drodzy Członkowie i Sympatycy PT TEPIS!

Od początku lipca śledzimy proces legislacyjny ufając, że słowo dane nam przez ministra Michała Wójcika w styczniu br. zostanie bez zbędnej już zwłoki przekute w czyn i Minister Sprawiedliwości podpisze nowelizację *Rozporządzenia w sprawie stawek wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych*. Ministerialny projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji publicznych dopiero 3 lipca br., z siedmiodniowym terminem przewidzianym na przekazanie opinii. W tym terminie przesłaliśmy stanowisko Towarzystwa, po zasięgnięciu opinii wielu członków. Większość z tych, z którymi rozmawialiśmy, uważała, że należy zgodzić się na propozycje Ministerstwa Sprawiedliwości, mimo że nie spełniają one wszystkich oczekiwań tłumaczy i w zasadzie nie uwzględniają projektu stowarzyszeń przesłanego w lutym 2018 r., wypracowanego - jak pamiętamy - w ramach *Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego*.

Śledząc proces legislacyjny w dniu 1 sierpnia br. zwróciliśmy się do Ministra Sprawiedliwości o stanowcze przyspieszenie niezbędnych etapów tej procedury i jak najszybszą publikację rozporządzenia. Wszyscy chcemy, aby nawet to częściowe urealnienie stawek wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych nie było przeciągane w czasie, mimo iż mamy świadomość częściowego rozwiązania naszych problemów i konieczności kontynuowania prac Zespołu oraz podejmowania przez nas dalszych działań. Chcemy wreszcie dojrzeć światło w tunelu ponad czternastoletnich starań o podwyżkę i przywrócenie indeksacji wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych, które wiązały się ze stosem pism, potrzebą podejmowania rozlicznych inicjatyw i spotkań przedstawicieli PT TEPIS.

Atmosfera oczekiwania towarzyszy też innym działaniom Towarzystwa – czekamy bowiem na nominacje do nowo ustanowionej przez Radę Naczelną nagrody – Statuetki Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS – Laur Tłumacza. Nominacje już spływają, ale ze względu na kanikulę przedłużyliśmy do 31 sierpnia br. termin zgłaszania kandydatów do tej nagrody, dlatego publikujemy zaproszenie i w tym numerze. W klimacie letniego odpoczynku i fali upałów przygotowujemy się do październikowej konferencji PT TEPIS – XXXIII Warsztatów Przekładu Sądowego i Specjalistycznego, z nadzieją, że spotkamy się wtedy, aby nie tylko doskonalić nasze umiejętności, lecz także podyskutować o naszych problemach i o współpracy tłumaczy z przedstawicielami biur tłumaczeń.

Jak zwykle znajdziecie Państwo w tym numerze ślad działalności w postaci pism, opinię prawną mec. Pawła Gugały w sprawie przetargów, jak i odpowiedzi na pytania Państwa, naszych Członków: tym razem w sprawie tłumaczenia pomocniczego. W tym numerze na szczególną uwagę zasługuje artykuł w dziale Zastużeni Tłumacze, w którym nasza wspaniała Koleżanka, Teresa Skrodzka, tłumacz przysięgły języków włoskiego i francuskiego, pisze o zawiłych ścieżkach swojej drogi zawodowej.

W imieniu Zespołu Redakcyjnego życzę interesującej lektury i mam nadzieję, że w październiku będziemy mogli w bardziej optymistycznych nastrojach obchodzić tegoroczny Dzień Tłumacza podczas naszej konferencji!

Zofia Rybińska
prezes

KRONIKA PT TEPIS

ZAPOWIEDŹ DOROCZNEJ KONFERENCJI PT TEPIS XXXIII Warsztaty Przekładu Sądowego i Specjalistycznego

19 - 20 października 2019 r.

Miejsce: ADN Centrum Konferencyjne
Budynek Atrium Tower
Al. Jana Pawła II 25 | 00-854 Warszawa

PROGRAM KONFERENCJI

SOBOTA, 19 października 2019 r.

9:15 – 9:45	REJESTRACJA
9:45 – 18:30	SESJA PLENARNA
9:45 – 10:00	Otwarcie
10:00 – 10:30	Krzysztof Nalepa – <i>Umiejętności miękkie</i>
10:30 – 11:00	Wojciech Wołoszyk – <i>Tłumacz w mediach społecznościowych</i>
11:00 – 11:30	Diana Jankowiak – <i>„Jestem specjalistą, świadczę usługi premium”- jak przekonać siebie, a potem klienta.</i>
11:30 – 12:00	Przerwa na kawę
12:00 – 12:30	Urszula Kuczyńska – <i>Funkcja i miejsce tłumacza w strukturach korporacyjnych</i>
12:30 – 13:00	mec. Paweł Gugała – <i>Blaski i cienie samorządu zawodowego</i>
13:30 – 14:30	Przerwa na lunch
14:30 – 15:15	prof. Małgorzata Marcjanik – <i>Grzeczność językowa dla zaawansowanych</i>
15:15 – 16:00	Fundacja Języka Polskiego – <i>Elektando</i>
16:00 – 16:15	Przerwa na kawę
16:15 – 16:45	Ewa Wojtyś – <i>Odpowiedzialność tłumacza – sprawy sądowe dotyczące tłumaczy i wyroki</i>
16:45 – 17:00	Przedstawiciel KOZ – <i>Orzeczenia Komisji Odpowiedzialności Zawodowej przy Ministrze Sprawiedliwości</i>
17:00 – 18:00	Panel z udziałem przedstawicieli Biur Tłumaczeń – <i>Dialog między biurami a tłumaczami w świetle aktualnego stanu rozwoju rynku tłumaczeń</i>
18:00 – 18:30	Dyskusja
18.30 – 19:00	Toast hieronimkowy

PROGRAM WARSZTATÓW W SEKCJACH JĄZYKOWYCH

NIEDZIELA, 20 października 2019 r.

SEKCJA ANGIELSKA – Ewa Dmyterko

- 9:30 – 10:15** **Notariusz Patrycja Tomala / Anna Setkowicz-Ryszka** – Przenoszenie własności nieruchomości. Co dziwi obcokrajowców (i Polaków) przy podpisywaniu aktów notarialnych?
- 10:15 – 10:30** **Przerwa na kawę**
- 10:30 – 11:00** **Marian Baranowski** – Ze świata nieruchomości
11:00 – 11:30 **Urszula Kuczyńska** – Tłumaczenie specjalistyczne - krótki tekst z zakresu energetyki
- 11.30 – 12.00** **Barbara Szczepanik** – TransJet czy JetTrans, czyli co ma tłumaczenie do latania
- 12:00 – 12:15** **Przerwa na kawę**
12:15 – 13:00 **Agata Kocia** – Bilans w świetle regulacji księgowych na świecie
13:00 – 13:30 **dr Anna Jopek-Bosiacka** – W kierunku Plain English
13:30 – 14:00 **Wojciech Wołoszyk** – Problemy terminologiczne z dziedziny prawa zamówień publicznych
- 14:00 – 14:30** **Dyskusja, podsumowanie**

SEKCJA AZJATYCKA - dr Daria Zozula

- 10:00 – 10:30** **Magda Jeong** – Charakterystyka zmian pracy tłumacza języka koreańskiego w Polsce na przestrzeni ostatnich piętnastu lat
- 10:30 – 11:00** **dr Emilia Wojtasik-Dziekan**- "Na tym świecie pewne są tylko śmierć i podatki" (B. Franklin) - czyli słów kilka o polskich i koreańskich podatkach na wybranych przykładach
- 11:00 – 11:20** **Przerwa na kawę**
- 11:20 – 11:50** **dr Daria Zozula** - Osobowe nazwy własne w ujęciu translatologicznym indonezyjsko-polskim
- 11:50 – 12:20** **dr Bogdan Nowicki** - Nazwiska wietnamskie - rys historyczny analiza znaczeniowa i współczesne trendy
- 12:20 – 12:30** **Przerwa na kawę**
- 12:30 – 13:00** **dr Yuki Horie** - Analiza terminologii w prawie spadkowym w aspekcie translatologicznym polsko-japońskim

13:00 – 13:30 **Paulina Kozanecka** - Zmiany terminologiczne w chińskim języku prawnym w świetle reformy chińskiego prawa cywilnego

13:30 – 14:00 **Jakub Królczyk** - Językowy obraz kultu przodków w Wietnamie - terminologia i szukanie ekwiwalentów

SEKCJA FRANCUSKA – mgr inż. Barbara Bosek

9:30 – 10:15 **dr Wojciech Gilewski** – Prawo własności intelektualnej

10:15 – 11:30 **Dorota Bruś** - *Le lexique juridique de la garde à vue - approche comparative franco-polonaise*

11:30 – 12:00 **Przerwa na kawę**

12:00 – 13:15 **dr Marcin Kłoda** – Wybrane zagadnienia prawa spadkowego z uwzględnieniem francuskiej terminologii w kontekście instytucji francuskiego prawa spadkowego.

13:15 – 14:00 **dr n. med. Pascal Eechout** - Korekta tłumaczeń zaświadczeń medycznych na francuski
14:00 – 14:30 **mgr inż. Barbara Bosek** - PACS (ustawa, elementy umowy)

SEKCJA HISPZAŃSKA – Ewa Urbańczyk-Piskorska

9:30 – 10:00 **Ewa Urbańczyk, dr Katarzyna Poppek-Bernat** – Stylistyka hiszpańskich orzeczeń sądowych a problemy translatorskie.

10:00 – 10:30 **dr Agata Kornacka** – Przekład epopei - wyzwania. Na przykładzie argentyńskiego poematu MARTÍN FIERRO.

10:30 – 11:00 **Dorota Twardo** – Drogi i mosty okiem inżyniera, czyli nie taki diabeł straszny... Podstawowe słownictwo z zakresu robót budowlanych.

11:00 – 11:20 **Przerwa na kawę**

11:20 – 12:50 **Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk / Katarzyna Frąckowiak** – Wybrane zagadnienia tłumaczeniowe - studia przypadków. Warsztat praktyczny.

12:50 – 13:10 **Przerwa na kawę**

13:10 – 14:10 **Anna Poławska** – „Wyrażam zgodę na...” - przetwarzanie danych osobowych, zgody marketingowe, klauzule, polityki prywatności. Podsumowanie terminologii na podstawie RODO i wybranych tekstów polskich i hiszpańskich.

14:10 – 14:30 **Dyskusja, podsumowanie**

SEKCJA NIEMIECKA - dr Marta Czyżewska

- 9:30 – 10:10 **dr Edyta Grotek** (UMK Toruń) – *Tempus fugit, a ty nie. Tłumacz a zarządzanie czasem.*
- 10:10 – 11:40 **dr Magdalena Łomzik** (UP Kraków) – *Pułapki przekładu polskich i niemieckich nazw placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym.*
- 11:40 – 12:00 **Przerwa na kawę**
- 12:00 – 12:45 **dr Karolina Kęsicka** (UAM Poznań) – *Plan restrukturyzacyjny spółki - polska i niemiecka terminologia w ujęciu kontrastywnym.*
- 12:45 – 13:15 **dr Marta Czyżewska** (UW Warszawa) – *O polsko-niemieckim słowniku grzeczności językowej.*
- 13:15 – 14:00 **prof. Artur D. Kubacki** (UP Kraków) – *O problemach tłumaczenia dokumentów austriackich.*
- 14:00 – 14:30 **Dyskusja, podsumowanie**

SEKCJA ROSYJSKA – Janusz Poznański, dr Edward Szędzielorz

- 10:00 – 11:00 **dr Larisa Kołobkova** (Kaliningrad) – *Современная русская речь – лексико-грамматические предпочтения*
- 11:05 – 11:50 **Urszula Deja** (Kraków) - *Tłumaczenie aktów oskarżenia na język rosyjski i polski*
- 11:50 – 12:10 **Przerwa na kawę**
- 12:15 – 13:00 **Daryna Sołdatenko** (Warszawa) – *Tłumaczenie polskich i rosyjskich sprawozdań finansowych – zagadnienia podstawowe*
- 13:05-13:50 **Kateryna Ferdyn** (Warszawa) – *Narzędzia CAT - wymóg nowoczesnego świata. CAT w pracy tłumacza języka rosyjskiego*
- 14:00 – 14:30 **Dyskusja, podsumowanie**

SEKCJA WŁOSKA – dr Łukasz Jan Berezowski

- 9:30 – 11:00 **dr Łukasz Jan Berezowski** – *Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu budownictwa i obrotu nieruchomości*
- 11:15 – 12:45 **mec. Adam Piesiewicz** – *Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa rodzinnego.*
- 13:00 – 14:30 **Agnieszka Michalska-Rajch** – *Warsztat tłumaczeniowy: dokumenty z zakresu prawa podatkowego.*

Serdecznie wszystkich zapraszamy! Do zobaczenia na Konferencji!

NADAL ZWALCZAMY PRZETARGI NA TŁUMACZENIA POŚWIADCZONE

W ślad za odpowiedzią Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych, który podzielił opinię PT TEPIS oraz Grupy Inicjatywnej Organizacji Branżowych i Przedsiębiorców Branży Tłumaczeniowej o niedopuszczalności obejmowania reżimem ustawy – Prawo zamówień publicznych – tłumaczeń poświadczonych na rzecz organów określonych w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, w dniu 29 kwietnia br., w siedzibie PT TEPIS, odbyło się kolejne spotkanie przedstawicieli tej Grupy. W spotkaniu uczestniczyli członkowie PT TEPIS: mec. Paweł Gugała, Anna Kotarska, Wojciech Wołoszyk i prezes Zofia Rybińska. Zebrani przygotowali kolejne pismo do Prezes ZUS, dołączając kopie pism, w tym m.in. Departamentu UZTP i opinię mec. Pawła Gugały.

O wcześniejszych działaniach PT TEPIS i Grupy Inicjatywnej już pisaliśmy

(<http://tepis.org.pl/2018/10/29/zwalczamy-przetargi-na-tlumaczenia-poswiadczone> oraz <http://tepis.org.pl/2019/03/14/ciag-dalszy-walki-z-przetargami-na-tlumaczenia-poswiadczone>).

Odpowiedź ZUS w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na wykonywanie tłumaczeń tekstów poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych jest zgodna z naszym podejściem, a przede wszystkim – co nas cieszy – z opinią Departamentu Prawnego UZP. ZUS uwzględniło argumenty UZTP i przekazało stanowisko swoim jednostkom organizacyjnym do stosowania przy przeprowadzaniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w przyszłości.

Zachęcamy też do zapoznania się z opinią prawną mec. Pawła Gugały, którą publikujemy w niniejszym numerze w dziale „Opinie prawne” na stronie 46, oraz z odnośnymi pismami ze strony 25 i 28.

OBCHODY DNIA EUROPY 9 MAJA 2019

Marek Prawda
Dyrektor Przedstawicielstwa
Komisji Europejskiej w Polsce

Parlament Europejski
Biuro w Polsce

Jacek Safuta
Dyrektor Biura
Parlamentu Europejskiego w Polsce

Uprzejmie zapraszają
na przyjęcie z okazji Dnia Europy 9 maja 2019,
godz. 17.00-20.00 w restauracji Villa Foksal.

W tym roku świętujemy 15-lecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej
i przygotowujemy się do udziału w wyborach do Parlamentu Europejskiego 26 maja.

Gościem honorowym będzie Jyrki Katainen, Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej.

Restauracja Villa Foksal
ul. Foksal 3/5, Warszawa

Prosimy o potwierdzenie przybycia do 6 maja 2019 r.
https://ec.europa.eu/poland/content/9may-reg_pl
telefon: 22 556 89 89

W dniu 9 maja 2019 r. przedstawicielki Towarzystwa TEPIS, prezes Zofia Rybińska oraz sekretarz generalny Ewa Dmyterko, wzięły udział w Dniu Europy na zaproszenie wystosowane do PT TEPIS przez Dyрекcję Przedstawicielstwa Europejskiego w Polsce. Obchody Dnia Europy organizowane są od kilku lat w restauracji Villa Foksal i jej ogrodach. Tegoroczną uroczystość zaszczyił swoją obecnością wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Jyrki Katainen oraz były prezydent RP Aleksander Kwaśniewski. Uczestniczyło w niej wielu polskich polityków, przedstawiciele nauki, organizacji społecznych, jak i tłumaczą współpracujących z Komisją Europejską i jej Przedstawicielstwem w Polsce. W tym roku wszyscy świętowali 15-lecie członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Opr. Zofia Rybińska i Ewa Dmyterko

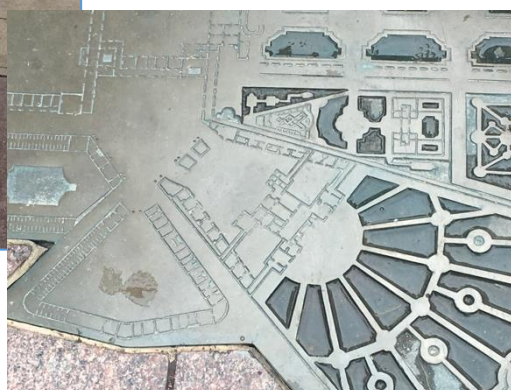
Od lewej: Anna Kotarska, Monika Ordon-Krzak, Zofia Rybińska, Ewa Dmyterko, Bożena Głowacka

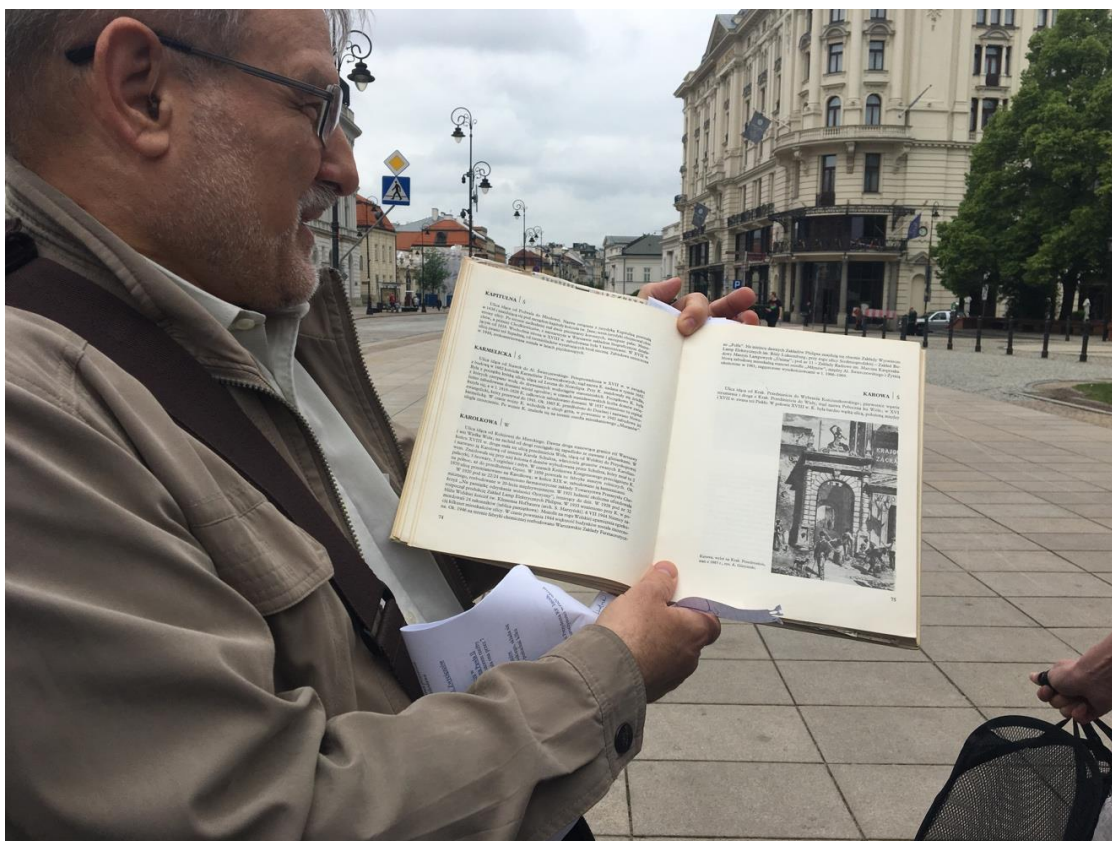
MAJOWY SPACER Z PRZEWODNIKIEM WZDŁUŻ OSI SASKIEJ

To była wyjątkowa niedziela. Dzięki uprzejmości, pasji oraz imponującej wiedzy naszego kolegi, dr Mieczysława Żochowskiego, tłumacza przysięgłego języków rosyjskiego i włoskiego oraz prezesa Warszawskiego Oddziału PTTK i przewodnika po Warszawie, mieliśmy okazję poznać historię wielu zabytków położonych wzdłuż Osi Saskiej. W dniu 19 maja 2019 r. zebraliśmy się pod pomnikiem Bolesława Prusa na Krakowskim Przedmieściu, gdzie zaczyna się to barokowe założenie urbanistyczne. Pan Mieczysław opowiedział nam pokrótce historię Osi Saskiej, przypomniał też historię Hotelu Bristol oraz Hotelu Europejskiego. Następnie przeszliśmy do pobliskiego kościoła Wizytek, poznaliśmy ciekawostki o tej późnobarokowej świątyni i o Uniwersytecie Warszawskim. Podeszliśmy do ławeczki ks. Twardowskiego, który skromnie siedzi na jej skraju i zaprasza do wspólnego wysłuchania recytowanych przez siebie wierszy.

Duże wrażenie wywarła na nas odlana z brązu płyta z ryciną obrazującą przebieg Osi Saskiej sprzed wieków, na którą wcześniej wielu z nas, spacerując po Krakowskim Przedmieściu, nie zwróciło uwagi. Nasz przewodnik opisał dokładnie ten symetryczny układ przestrzenny, który dzisiaj nie jest już tak bardzo czytelny, wskazując jego elementy na wmurowanej w chodnik rycinie. Ład przestrzenny, porządek i harmonia naprawdę do pozazdrosczenia!

Następnie udaliśmy się w stronę Placu Piłsudskiego, idąc wzdłuż budynku Dowództwa Garnizonu Warszawa, zwanego potocznie przez warszawiaków "domem bez kantów". Pan Mieczysław barwnie opowiedział nam historię tego modernistycznego budynku, łącznie z anegdotą tłumaczącą pochodzenie powszechnie używanej nazwy. Potem pokazał nam ciekawe tablice pamiątkowe na frontowej ścianie budynku, do których rzadko kto podchodzi, między innymi tablicę ufundowaną z okazji 220-lecia ustanowienia Orderu Virtuti Militari oraz tablicę upamiętniającą rolę naszych trzech matematyków-kryptologów, którzy jako pierwsi rozpracowali niemiecką maszynę szyfrującą Enigma, czym przyczynili się w znaczącym stopniu do zwycięstwa aliantów w II wojnie światowej.

Pod Pomnikiem Smoleńskim Jurek Wrzesiński wspomniął swojego przyjaciela, a naszego kolegę, Aleksandra Fedorowicza, dyplomatę i tłumacza przysięgłego języków rosyjskiego i hebrajskiego, który zginął w katastrofie samolotu w Smoleńsku w drodze na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

Podczas przechadzki po Ogrodzie Saskim zatrzymaliśmy się przy barokowych rzeźbach, a następnie pan Mieczysław zaprowadził nas pod stojący trochę na uboczu pomnik Marii Konopnickiej. Przeszliśmy jeszcze na plac Żelaznej Bramy pod Pałac Lubomirskich. Spacer zakończyliśmy w siedzibie PT TEPIS przy herbatce, studiując dawne ryciny i plany. Dziękujemy naszemu wspaniałemu Koledze, wielkiemu erudycie, świetnemu przewodnikowi, że zechciał się z nami podzielić swoją naprawdę imponującą wiedzą. Serdecznie już wszystkich zapraszamy na kolejny spacer, naprawdę warto tak miło i pożytecznie spędzić wspólnie czas.

Opr. Małgorzata Andrzejewska

KONFERENCJE

Instytut
Słowiańszczyzny
Wschodniej

Wydział Humanistyczny
Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego
10-725 Olsztyn, ul. Kurta Obiża 1
tel./fax: (0-89) 527-58-47, (0-89) 524-63-69
e-mail: rus.human@uwm.edu.pl

Olsztyn, 10 czerwca 2019 r.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych TEPIS

Szanowni Państwo,

W imieniu Komitetu Organizacyjnego oraz Naukowego serdecznie zapraszam do udziału w obradach XXI Międzynarodowej Konferencji Słowistycznej Polsko-Wschodniosłowiańskie Kontakty Językowe, Literackie, Kulturowe, która odbędzie się 26-27 czerwca 2019 roku na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Z okazji jubileuszu 20-lecia UWM w Olsztynie oraz 50-lecia Wydziału Humanistycznego podczas obrad plenarnych zostaną przedstawione kierunki badań oraz dokonania Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej, osiągnięcie których nie byłoby możliwe bez naszych Interesariuszy. Dlatego zależy nam na obecności przedstawicieli instytucji współpracujących z ISW w tym ważnym dla nas dniu.

Jednocześnie przypominamy, że z chwilą podpisania porozumienia o współpracy, przedstawiciele Interesariuszy mają prawo do uczestniczenia w posiedzeniach Rady Programowej i brać udział w procesie weryfikacji i aktualizacji programów nauczania zgodnie z obowiązującymi standardami kształcenia oraz dostosowywania sylwetki absolwenta do potrzeb rynku pracy.

Spotkanie Rady Programowej zostanie przeprowadzone po obradach plenarnych, 26 czerwca o godz. 11.00 w sali 201. Liczymy na to, że zechcą się Państwo przyłączyć się do procesu tworzenia atrakcyjnych i nowoczesnych programów nauczania, służąc swoim doświadczeniem i wiedzą na temat potrzeb i oczekiwań rynku pracy.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR INSTYTUTU
SŁOWIAŃSZCZYZNY WSCHODNIEJ
[Signature]
dr hab. Joanna Orzechowska

UNIwersytet
Warszawski

Instytut
Lingwistyki
Stosowanej

**PRZEDSTAWICIELSTWO KE W WARSZAWIE / DYREKCJA
GENERALNA DS. TŁUMACZEŃ PISEMNYCH – BIURO TERENOWE**

oraz

**INSTYTUT LINGWISTYKI STOSOWANEJ UNIwersytetu
Warszawskiego**

Translating Europe Workshop

A Skill Set for a Future-Proof Translator: the triad of technological competence, soft skills and project management skills.

Zestaw umiejętności niezbędnych dla tłumacza gotowego na wyzwania przyszłego rynku tłumaczeń: znajomość technologii, zarządzanie projektami, umiejętności miękkie.

17 maja 2019 r.

PROGRAM WYDARZENIA

9.30 – 9.59

Rejestracja

10.00 – 10.15

Powitanie uczestników i otwarcie konferencji

dr Agnieszka Leńko-Szymańska, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW,
Zastępca Dyrektora Instytutu ds. Naukowych, Organizacyjnych i
Współpracy z Zagranicą

Krzysztof Nalepa, DGT, Multilingualism & Translation

CZĘŚĆ 1: Perspektywa unijna

Moderacja: Krzysztof Nalepa, Biuro Terenowe DGT

10.15 – 10.45	Perspektywa DGT: Agnieszka Żukowska, Head of Polish Language Unit
10.45 – 11.15	Perspektywa ECA: Miłosz Aponowicz, Translator, Polish Language Team, Europejski Trybunał Obrachunkowy
11.15 – 11.30	Q+A – sesja 2
11.30 – 11.45	Przerwa kawowa
	Część 2: Perspektywa agencyjna i korporacyjna
	Moderacja: dr Tomasz Korybski, Instytut Lingwistyki Stosowanej UW
11.45 – 12.00	Perspektywa agencyjna: Andrzej Wolski, CEO, Kontekst Translations
12.00 – 12.15	Perspektywa agencyjna: Areta Kempieńska, współwłaścicielka, Biuro Tłumaczeń Bireta
12.15 – 12.30	Perspektywa korporacyjna: Urszula Kuczyńska, PGE
12.30 – 13.00	Q+A – sesja 2
13.00 – 13.15	Przerwa kawowa
	Część 3: Panel dyskusyjny
13.15 – 14.15	Panel dyskusyjny z ekspertami
	Perspektywa agencyjna: Maciej Krupiński, Product and Communication Director, GET IT Language Solutions
	Perspektywa UE: Agnieszka Żukowska, DGT, Head of Polish Language Unit
	Perspektywa akademicka: Marcin Szwed, Uniwersytet SWPS
14.15 – 14.30	Q+A, sesja podsumowująca, zamknięcie części konferencyjnej
14.30	Lunch / Networking

Na jakie pytania postaramy się odpowiedzieć podczas konferencji?

- Jakie umiejętności miękkie i zarządcze są kluczowe w pracy tłumaczy w instytucjach UE, agencjach i zespołach *in-house*?
- W jaki sposób są one weryfikowane w procesach rekrutacji?
- Jaka jest rola umiejętności zarządczych w codziennej pracy tłumacza?
- Jakie umiejętności zyskują, a jakie tracą na znaczeniu w obliczu rozwoju technologii?
- Jakie konsekwencje dla uczelni kształcących tłumaczy ma zmieniający się obraz kompetencji i umiejętności tłumacza? Jak kształcić umiejętności, o których mowa?

Kto pomoże w sformułowaniu odpowiedzi, komentarzy i wniosków?

Eksperti z instytucji UE, agencji tłumaczeniowych oraz z korporacji:

- Agnieszka Żukowska, Head of Polish Language Unit, DG Translation, KE
- Miłosz Aponowicz, Translator / Polish Language Team, Europejski Trybunał Obrachunkowy

- Andrzej Wolski, CEO, KONTEKST Translations
- Maciej Krupiński, Product and Communications Director, GET IT Language Solutions
- Areta Kempieńska, Współwłaścicielka, Biuro Tłumaczeń Bireta
- Urszula Kuczyńska, Kierowniczka Zespołu Tłumaczy, PGE EJ1 Sp. z o.o.
- Marcin Szwed, koordynator studiów tłumaczeniowych, Uniwersytet SWPS
- eksperci, przedstawiciele biur tłumaczeń, wolni strzelcy, badacze i studenci kierunków tłumaczeniowych uczestniczący w wydarzeniu

PERSIDANGAN PENTERJEMAHAN ANTARABANGSA (PPA -17)

THE 17TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON
TRANSLATION (PPA-17)

Polish Society of Sworn and Specialised Translators

Dear Prof./Dr./Sir/Madam,

**INVITATION TO PARTICIPATE IN THE 17th INTERNATIONAL CONFERENCE ON TRANSLATION
(PPA-17)**

The above matter is referred.

We are pleased to announce that Universiti Sains Islam Malaysia (USIM) has been appointed as the organiser of the 17th International Translation Conference (PPA-17). Details of the conference are as follows:

Date : 20 – 22 August 2019

Venue : Bangi Resort Hotel, Off Persiaran Bandar, 43650 Bandar Baru Bangi, Selangor, Malaysia.

The conference is also co-organised by the Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP), the Malaysian Institute of Translation & Books (ITBM) and the Malaysian Translator Association (PPM). The theme of this year's conference is "Translation in the Digital Age".

We cordially invite your institution to send presenters and participants to the conference. A discount of 10% will be provided to five or more participants from the same institution.

Please refer to our PPA-17 website at <http://ppa17.usim.edu.my> for further information regarding the conference and participations.

Thank you.

I who uphold trust,

(DR NURKHAMIMI ZAINUDDIN)
Dean
Faculty of Major Language Studies
Universiti Sains Islam Malaysia

FAKULTI PENGAJIAN BAHASA UTAMA,
UNIVERSITI SAINS ISLAM MALAYSIA,
BANDAR BARU NILAI 71800, NEGERI SEMBILAN,
MALAYSIA
TEL : 06-7986311 / 06-7986322 / 06-7986374
FAKS : 06 7986750

Organisator / Organiser

Organisator / Organiser

Call for Papers: T&T 6 International

International Conference
on Translatology and Translations

Convegno internazionale Traduttologia e Traduzioni VI.
Tradurre oltre la lingua: sull'interdisciplinarietà della traduzione
Translating beyond the language: between interdisciplinarity and translation
Przekład poza słowami: o interdyscyplinarności w tłumaczeniu

Università di Lodz, Lodz (Polonia), 20-21/9/2019

L'argomento centrale della sesta edizione del *Convegno internazionale Traduttologia e Traduzioni* è dedicato ai rapporti della traduttologia con altre discipline dell'umanistica e delle scienze. Le teorie della traduzione moderna e i loro ideatori molto frequentemente si limitano nel proprio operato a una descrizione della rappresentazione esterna e affrontano quesiti pragmatici come, per esempio, le difficoltà dell'analisi testuale, le strategie traduttive attinenti a singole tipologie di testi, la valutazione del grado di equivalenza delle traduzioni e del loro grado di fedeltà.

Secondo Rovena Troque se "è vero che l'oggetto di studio della traduzione è stato in un primo tempo indagato con strumenti linguistici, la traduttologia moderna si basa sul principio che «la traduzione è un fatto linguistico ma non solo»". Peraltro, il superamento della soglia linguistica in traduttologia significa la sua apertura all'interdisciplinarietà intesa come ricerca di metodi analitici e principi. Come scienza interdisciplinare, la traduttologia utilizza gli strumenti di ricerca provenienti dai differenti campi di studi i quali includono tra gli altri la linguistica, la filologia, la terminologia, la lessicologia, la letteratura, la storia, la filosofia, la semiotica, la psicologia, la sociologia e l'informatica.

Tale ragionamento delinea un orizzonte di aree tematiche principali del convegno i quali intendiamo sviluppare:

- i confini tra la traduttologia e altre discipline dell'umanistica;
- l'influsso della traduzione su altre discipline dell'umanistica e della scienza e vice versa;
- la metodologia e gli strumenti di altre discipline nella traduzione;
- la didattica della traduzione vs. didattica delle lingue straniere;
- la specializzazione dei traduttori in altri settori fuori dalla traduzione;
- l'assistenza al processo traduttivo con strumenti di informatica (machine translation, corpus-based translation, ecc.)

Luogo del convegno:

Lodz, Università di Lodz, Facoltà di Lingue e Letterature Straniere, via Pomorska 171/173

www.italianistyka.uni.lodz.pl – www.filolog.uni.lodz.pl – www.uni.lodz.pl

Data del convegno:

20 – 21 settembre 2019

Durata dell'intervento: 20 minuti +10 minuti per la discussione

Lingue del convegno: italiano, francese, spagnolo, inglese

Quota d'iscrizione:

Normale: 450,00 PLN / €100,00

Membri di SIP, PT TEPIS: 350,00 PLN, €75,00

Studenti/Dottorandi: 250,00 PLN / €55,00

Il prezzo della quota d'iscrizione copre le spese di: materiali del convegno, pause caffè, pranzi nel primo e nel secondo giorno, la partecipazione alla cena sociale, la pubblicazione dell'articolo nel volume monografico (dopo l'approvazione del comitato di redazione).

La quota d'iscrizione non comprende le spese di viaggio e di alloggio dei partecipanti al convegno.

Si prega di inviare le proposte di partecipazione al convegno adoperandosi del modulo allegato al seguente indirizzo: tit@uni.lodz.pl

Iscrizione entro il 30 giugno 2019

Decisione del Comitato Scientifico riguardante l'ammissione dell'iscrizione entro il 15 luglio 2019

Pagamento della quota d'iscrizione entro il 30 luglio 2019

Presentazione del programma del convegno entro il 2 settembre 2019

Organizzatori:

Dipartimento di Italianistica, Istituto di Romanistica, Università di Lodz

Circolo Studentesco degli Italianisti ItaliAMO

Circolo Studentesco di Traduttologia GIROL'AMO

Comitato organizzatore:

Direzione

dr Łukasz Jan Berezowski, dr Joanna Ciesielka

Segretari

dott. Justyna Groblińska, dott. Katarzyna Kowalik

dott. Katarzyna Muszyńska, dott. Dominika Kobylska

GIROL'AMO

ZAKŁAD ITALIANISTYKI

Instytut Romanistyki

Wydział Filologiczny UŁ

www.italianistyka.uni.lodz.pl – www.filolog.uni.lodz.pl – www.uni.lodz.pl

Further information

congresos.fitispos@gmail.com

<http://www3.uah.es/traduccion/es/tisp2020/>

**7TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON PUBLIC SERVICES INTERPRETING AND
TRANSLATION (PSIT7)*****THE HUMAN FACTOR IN PSIT / EL FACTOR HUMANO EN TISP***26th - 27th MARCH 2020

University of Alcalá

<http://www3.uah.es/traduccion/es/tisp2020/>**CALL FOR PAPERS**

The *Transform our World* theme from the UN 2030 Agenda promotes, among its main objectives and goals, the eradication of poverty as well as a sustainable, inclusive and equal development. With this action plan, societies must commit themselves to achieve a sustainable and adequate future for all. The Agenda is articulated around a series of interrelated objectives that address the global challenges that we face daily, such as poverty, inequality, climate, environmental degradation, prosperity and peace and justice. The main challenge of the 2030 Agenda for the coming years is to aspire to a sustainable future, where there is room for alliance between countries, where a spirit of solidarity and inclusion grows, and from where violence, fear and poverty are excluded.

The FITISPos Group, committed since its beginning to the challenges posed by cultural diversity, multilingualism, migratory movements and technological advances in the configuration of 21st century societies, wants to contribute to the fulfillment of the objectives set by the 2030 Agenda, that are related to the development of egalitarian and inclusive societies, in particular:

- *Goal 4: Ensure inclusive, equitable and quality education and promote lifelong learning opportunities for all*
- *Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls*
- *Goal 10: Reduce inequality in and between countries*
- *Goal 16: Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, facilitate access to justice for all and create effective, responsible and inclusive institutions at all levels*

Translation and interpreting, as an example of multilingual communication, is a fundamental axis to promote and ensure access to the conditions of equality in professional and educational matters manifested in the 2030 Agenda, as well as to give visibility and voice to less advantaged people.

The **7th International Conference on Public Services Interpreting and Translation (PSIT7)**, with ***The Human Factor in PSIT*** theme, will be held in the context of these

premises at the University of Alcalá (Madrid) on 26th and 27th March 2020. The main objective of this seventh edition of the conference is to continue with dialogue and the exchange of projects and experiences on PSIT carried out in previous meetings.

T&I professionals, researchers, educational authorities and public and private institutions, linguistic service providers or anyone interested in making our world more sustainable are invited to participate.

Proposals are encouraged to focus on PSIT and to specially apply to any of the following areas of study:

- PSIT and its relationship with the socio-political and economic environment
- Intercultural and interlinguistic mediation
- Multiculturalism and multilingualism
- Linguistic resources and migrant population in the European Union
- Technological advances in PSIT
- Curriculum design and training in PSIT in humanitarian settings
- T & I in/with indigenous language/lesser used languages
- Language policies in African communities
- PSIT as a tool/strategy/way to favor inclusion in society

The received proposals will be subject to an anonymous peer review process in order to ensure the quality of the accepted proposals.

The congress will have seminars dedicated to the practical aspects applied to PSIT, as well as plenary lectures and round tables.

The duration of the papers will be 20 minutes, followed by 10 minutes of debate. The round table proposals must include a title and general description and the titles and summary of at least three contributions and will have one hour and thirty minutes.

The preferred conference languages will be Spanish and English.

Important dates:

- Date of proposal submission (400-500 words, excluding bibliography):
December 17th, 2019
- Communication acceptance: **January 21st, 2020**
- Submission of complete articles for publication in the Proceedings: once the proposal has been accepted, the author must send the COMPLETE PAPER AND PAY REGISTRATION FEES **before February 11th, 2020**. Otherwise, the papers WILL NOT BE INCLUDED IN THE PROCEEDINGS.

Further information

congresos.fitispos@gmail.com

<http://www3.uah.es/traduccion/es/tisp2020/>

Biuletyn PT **TEPIS nr 90/2019**

DOSKONALENIE ZAWODOWE

SZKOLENIA KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO SZKOLENIA W SEKCJACH JĘZYKOWYCH

W okresie letnim Towarzystwo TEPIS zaproponowało swoim członkom – tłumaczom przysięgłym i specjalistycznym – szereg różnorodnych szkoleń w Warszawie i w siedzibach Kół Terenowych. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia zarówno z dziedziny prawa, jak i medycyny. Jak zawsze cieszyły się one bardzo dużym zainteresowaniem i zostały wysoko ocenione przez uczestników, którzy potwierdzili, że szkolenia pomagają im pogłębić wiedzę teoretyczną i praktyczną, są profesjonalnie zorganizowane, a prelegenci – kompetentni i bardzo dobrze przygotowani merytorycznie.

11 maja 2019	Warszawa	Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu prawa karnego, część III – postępowania aresztowe i penitencjarne – sekcja włoska
11 maja 2019	Sosnowiec	Majówka z prawem karnym – część I – dla tłumaczy wszystkich języków
11-12 maja 2019	Warszawa	Tłumaczenie ustne konsekwentne – sekcja hiszpańska
18 maja 2019	Warszawa	Tłumaczenie dokumentów z zakresu polskiego i francuskiego prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego – sekcja francuska
23 maja 2019	Poznań	Postępowanie administracyjne dla tłumaczy wszystkich języków
8 czerwca 2019	Warszawa	Szkolenie z tłumaczenia dokumentów z zakresu prawa zamówień publicznych – sekcja włoska
8-9 czerwca 2019	Warszawa	Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe – chirurgia i ortopedia – sekcja angielska
22-23 czerwca 2019	Warszawa	Laboratorium dla Tłumaczy „VERBUM” – szkolenie z zakresu tłumaczenia konsekwentnego, symultanicznego i a vista – tłumaczenie konsekwentne – dla tłumaczy wszystkich języków
29-30 czerwca 2019	Warszawa	Terminologia medyczna i warsztaty tłumaczeniowe – kardiologia - sekcja angielska
6 lipca	Warszawa	Terminologia i tłumaczenia dokumentów z zakresu polskiego i francuskiego prawa cywilnego – sekcja francuska

Zachęcamy do udziału w kolejnych szkoleniach!

WAŻNE PISMA

Warszawa, dnia 29 kwietnia 2019 r.

Grupa Inicjatywna Organizacji
Branżowych i Przedsiębiorców
Branży Tłumaczeniowej

Adres do doręczeń:
PT TEPIŚ
ul. Emilii Plater 25 lok. 44
00-688 Warszawa

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01-748 Warszawa

Dot.: pismo GIOBiPBT z dnia 16 listopada 2018 r. w sprawie organizowania przez jednostkę ZUS postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na tłumaczenia poświadczane z naruszeniem przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych

Szanowna Pani Prezes,

w nawiązaniu do pisma naszej Grupy Inicjatywnej z dnia 16 listopada 2018 r. z niepokojem odnotowujemy brak jakiegokolwiek zainteresowania ze strony podległych Pani służb niezwykle ważną dla naszego środowiska kwestią. Wydawać by się mogło, że informacja o permanentnym naruszaniu przez jednostki Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przepisów dwóch ustaw przy dokonywaniu zakupu usług tłumaczeniowych zasługiwałaby co najmniej na zajęcie przez ZUS pisemnego stanowiska w tej sprawie. Tymczasem od ponad 5 miesięcy nie otrzymaliśmy jakiegokolwiek informacji w tej sprawie, pomimo dodatkowych wystąpień drogą elektroniczną (zobacz wiadomość poczty elektronicznej z dnia 27 lutego 2019 r. oraz odpowiedź COT ZUS z dnia 28 lutego 2019 r. - REF.COT2001697762F0190227).

Wyrażamy nadzieję, że powyższa sytuacja jest skutkiem dogłębnej analizy, której ta sprawa jest poddawana, a nie wynikiem ignorowania i lekceważenia komunikowanych Państwu prawdopodobnych naruszeń.

Przedmiotowe wystąpienie z dnia 16 listopada 2018 r. zostało skierowane również do wiadomości Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Departamentu Prawnego Urzędu Zamówień Publicznych z prośbą o zajęcie stanowiska.

Departament Prawny UZP w piśmie z dnia 11 marca 2019 r. uznał prawidłowość argumentacji i wniosków z niej wyprowadzonych przez naszą Grupę Inicjatywną. Poniżej przytaczamy kluczowe fragmenty stanowiska UZP, a kopię całego pisma przedkładamy w załączeniu:

„Oznacza to, iż z zamówieniem publicznym będziemy mieli do czynienia wszędzie tam, gdzie istnieje konkretne zapotrzebowanie, którego zamawiający nie jest w stanie zaspokoić samodzielnie i w tym celu nabywa niezbędne świadczenia. Podstawą ich nabycia jest natomiast zawarta pomiędzy zamawiającym a wykonawcą umowa określająca prawa oraz obowiązki stron stosunku prawnego.

Stosunek prawny łączący strony umowy o zamówienie publiczne jest stosunkiem cywilnoprawnym, którego podstawowymi cechami są m. in. dobrowolność i autonomia stron, równość kontraktowa stron, możliwość odmowy wykonania zlecenia i negocjowania jego warunków.

Uwzględniając powyższe, przyjęć należy, że jeżeli w danej sprawie nie mamy do czynienia ze stosunkiem cywilnoprawnym, czyli stosunkiem ukształtowanym na podstawie norm prawa cywilnego, ustawa Prawo zamówień publicznych nie będzie miała zastosowania. Niewątpliwie, warunek obowiązywania ustawy Pzp dotyczący umowy nie jest spełniony, jeżeli wykonawca nie ma żadnej swobody decydowania ani o tym, jak postąpić z otrzymanym zleceniem, ani o cenach za swoje świadczenia oraz gdy w stosunku do jednej ze stron brak jest wolności zawierania umów.

W związku z powyższym, z wyłączeniem obowiązku stosowania ustawy Pzp będziemy mieli do czynienia m. in. w sytuacji powołania tłumacza przysięgłego przez organ w toku prowadzonego postępowania, jeżeli konieczność jego powołania wynika wprost z ustawy (np. Kpa, Kpk, Kpc).

Jeżeli więc powołanie tłumacza przysięgłego w ramach prowadzonego postępowania następuje na podstawie upoważnienia ustawowego, na żądanie organów, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego, udział tłumacza stanowi element postępowania, określony przepisami ustawy, co też pociąga za sobą brak swobody zawierania przez tłumacza umowy z organem. Jakkolwiek, tłumacz przysięgły może odmówić wykonania tłumaczenia wyłącznie w przypadkach określonych w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Ponadto, powołując tłumacza przysięgłego na podstawie upoważnienia ustawowego, w ramach konkretnego postępowania, organ administracji publicznej dokonuje wobec tej osoby czynności urzędowej o charakterze władczym, nie negocjuje warunków umowy ani nie przyjmuje oferty. Oznacza to, że w takim przypadku, wyłączona jest możliwość swobodnego kształtowania stosunku pomiędzy organem a tłumaczem. Ponadto, o tym, iż wówczas nie jest zachowana zasada autonomii prywatnej stron cechująca stosunek cywilnoprawny, a polegająca na tym, że podmioty te mogą własnym działaniem kształtować swoje stosunki prawne, mogłoby świadczyć również to, iż wynagrodzenie za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, których mowa w art. 15 ww. ustawy, ustala się na podstawie stawek urzędowych przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Ponieważ stosunek prawny zawierany z tłumaczem przysięgłym w trybie upoważnienia ustawowego, celem wykonania poświadczonych tłumaczeń tekstów na potrzeby prowadzonego przez organ postępowania, nie ma statusu zamówienia publicznego w rozumieniu ustawy Pzp, brak jest podstaw prawnych do stosowania przepisów ustawy celem dokonania wyboru tłumacza.

W kontekście powyższego należy zauważyć, że jeżeli zamawiający nabywa usługi tłumacza przysięgłego dla innych celów niż wynikające z konkretnego upoważnienia ustawowego, do wyznaczenia takiego tłumacza, powinien stosować przepisy ustawy Pzp na zasadach określonych tą ustawą. W powyższych okolicznościach, wypłata wynagrodzenia tłumacza za świadczoną przez niego usługę opiera się o nawiązany pomiędzy zamawiającym a wykonawcą stosunek cywilnoprawny, w wyniku uprzednio przeprowadzonego postępowania na podstawie ustawy Pzp, nie zaś jak ma to miejsce w przypadku powołania tłumacza na podstawie upoważnienia ustawowego — w oparciu o

przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego."

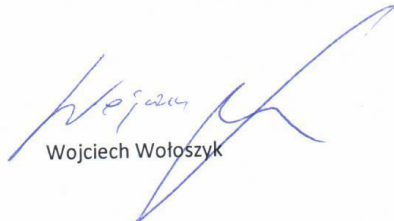
Warto zwrócić uwagę, że Departament Prawny UZP jednoznacznie potwierdza prawidłowość konkluzji, że organy, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego w przypadku korzystania z usług tłumacza przysięgłego na potrzeby prowadzenia postępowań przewidzianych ustawą nie mają jakichkolwiek podstaw prawnych do organizowania przetargów w jednym z trybów przewidzianych ustawą Pzp na świadczenie takich usług.

Powyższe koresponduje również z opinią prawną wykonaną na zlecenie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS z której dodatkowo wynika, że organizowanie przetargów na tłumaczenia poświadczane w ramach postępowań prowadzonych na podstawie ustawy może stanowić naruszenie dyscypliny finansów publicznych i wypełniać znamiona ustawowe przestępstwa z art. 231 KK.

Mamy nadzieję, że stanowisko Urzędu Zamówień Publicznych okaże się pomocne w pracy służb prawnych ZUS zajmujących się przedmiotową sprawą, co pozwoli na udzielenie nam odpowiedzi w racjonalnym terminie.

Pozostajemy w Państwa dyspozycji w zakresie udzielenia wszelkich dalszych informacji i wyjaśnień, które mogłyby się przyczynić do usprawnienia prac nad powyższym zagadnieniem.

Oczekując na odpowiedź pozostajemy z wyrazami szacunku,

Wojciech Wołoszyk

Zofia Rybińska
Zofia Rybińska
prezes PT TEPIS

Załączniki:

- 1) Kopia pisma z Departamentu Prawnego UZP z dnia 11 marca 2019 r.;
- 2) Wiadomość poczty elektronicznej Wojciecha Wołoszyka z dnia 27 lutego 2019 r.;
- 3) Wiadomość poczty elektronicznej COT ZUS z dnia 28 lutego 2019 r.;
- 4) Pismo Grupy Inicjatywnej Branży Tłumaczeniowej z dnia 16 listopada 2018 r.
- 5) Opinia prawna

**Grupa Inicjatywna Organizacji
Branżowych i Przedsiębiorców
Branży Tłumaczeniowej**
Adres do doręczeń:
PT TEPIS
ul. Emilii Plater 25 lok. 44
00-688 Warszawa

dotyczy: **postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonywanie tłumaczeń tekstów poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych**

Odpowiadając na Państwa pismo z dnia 29 kwietnia 2019 r., nawiązujące do wystąpienia z dnia 16 listopada 2018 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych¹ uprzejmie wyjaśnia następująco:

- I. Meritum sprawy stanowi w istocie ustalenie, czy usługi tłumaczeń poświadczonych mogą być zlecone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – w tym zakresie ZUS wyraża serdeczne podziękowania za zwrócenie uwagi na tak wrażliwą kwestię, która w praktyce podmiotów Zamawiających nie znajdowała dotąd jednolitego rozwiązania.
- II. Dotychczas dopuszczano zlecenie takich usług w ramach ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych² – przykładowo, Ministerstwo Sprawiedliwości przeprowadziło postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na „wykonanie usług tłumaczeń ustnych i pisemnych”, znak nr BA-F-II-3710-6/17, argumentując, iż usługi objęte przedmiotowym postępowaniem nie wynikały wprost z zapisów procedury cywilnej i karnej, lecz dotyczyły „wydania państwu obcemu osoby ściganej (90%)” a także były „związane z przekazywaniem osób skazanych wraz z pismami wojewodów o potwierdzeniu obywatelstwa polskiego (8%).”³
- III. ZUS w trybie roboczym kontaktował się w przedmiotowej kwestii z Urzędem Zamówień Publicznych⁴, który jest organem odpowiedzialnym za przejrzystość procesu udzielania zamówień publicznych, dokonującym analizy funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce oraz upowszechniającym wiedzę z zakresu zamówień publicznych.

¹ dalej: „ZUS”

² dalej: „ustawa Pzp”, Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 i 2215, z 2019 r. poz. 53 i 730

³ zgodnie ze wskazaniem w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości z 19 czerwca 2017 r., znak UNP: 170629-01054

⁴ dalej: „UZP”

Przedmiotowe zagadnienie nie było do tej pory jednoznacznie zaopiniowane przez UZP, dlatego też ZUS oczekiwał na stanowisko ww. organu, uprawnionego do wydania interpretacji w zakresie stosowania przepisów ustawy Pzp.

- IV. Pismem z dnia 29 kwietnia 2019 r. przekazali Państwo:
- 1) opinię Departamentu Prawnego UZP z dnia 11 marca 2019 r.
 - 2) opinię prawną Kancelarii SG Legal z dnia 28 kwietnia 2019 r.
- V. Opinia z dnia 11 marca 2019 r. to pierwsze stanowisko UZP dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na usługi tłumaczeń. Jednakże jak sam UZP podkreślił, opinia zawiera interpretację prawa, nie dokonując oceny prawidłowości czynności dokonanych w konkretnym postępowaniu.
- VI. UZP słusznie wskazał, że:
- 1) stosunek prawny zawarty między stronami w ramach zamówienia publicznego jest stosunkiem cywilnoprawnym, którego cechami charakterystycznymi jest m.in.: „*dobrowolność i autonomia stron, równość kontraktowa stron, możliwość odmowy wykonania zlecenia i negocjowania jego warunków*”;
 - 2) „*warunek obowiązywania ustawy PZP dotyczący umowy nie jest spełniony, jeżeli wykonawca nie ma żadnej swobody decydowania ani o tym, jak postąpić z otrzymanym zleceniem, ani o cenach za swoje świadczenia oraz gdy w stosunku do jednej ze stron brak jest wolności zawierania umów*”;
- VII. UZP zwrócił także uwagę, że zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego⁵: „*tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą szczególnie ważne przyczyny uzasadniające odmowę*”. To właśnie przywołany zakaz odmowy wykonania usługi tłumaczenia na żądanie organu państwowego, prowadzącego postępowanie na podstawie ustawy, przesądza zdaniem UZP, o braku istnienia między organem a tłumaczem więzi cywilnoprawnej.
- VIII. Podobne stanowisko zawarł Pan mecenas Paweł Gugala w opinii z dnia 28 kwietnia 2019 r., opierając się na wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 roku (II Ca 272/16), zgodnie z którym: „*stosunek prawny pomiędzy organem procesowym, a powołanym przez ten organ tłumaczem, pomimo mieszanego charakteru, nie jest poddany cywilnoprawnej metodzie regulacji, albowiem nie występuje w nim ani równorzędność podmiotów, ani autonomia ich woli. Nie jest to więc stosunek z zakresu prawa cywilnego. Tym samym sprawa o wynagrodzenie, wynikające z takiego stosunku, nie jest sprawą cywilną*”.
- IX. Jednakże należy zauważyć, że przedstawione orzeczenie zostało wydane na gruncie procedury karno-procesowej, która zawiera liczne i szczegółowe przepisy o charakterze administracyjnym, „uzależniające” tłumacza od prowadzonego postępowania karnego. Przykładowo art. 194 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego⁶ oraz art. 195 Kpk wskazują, iż powołanie biegłego tłumacza odbywa się na podstawie postanowienia sądu. Artykuł 204 § 2 Kpk nakazuje zaś organowi prowadzącemu postępowanie karne wezwania tłumacza, gdy istnieje potrzeba

⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 1505, z 2018 r. poz. 1669, dalej: „ustawa Ztp”

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 ze zm., dalej: „Kpk”

„przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie albo zapoznania strony z treścią przeprowadzanego dowodu”. Natomiast w przypadku uchylania się tłumacza od wykonania zleconych czynności, organ prowadzący postępowanie karne może nałożyć na niego karę pieniężną w wysokości do 3.000 zł.⁷ Ponadto art. 618l § 1 Kpk zawiera odrębną procedurę przyznawania należności tłumaczowi przez organ prowadzący postępowanie karne w formie postanowienia, na które służy tłumaczowi zażalenie⁸.

- X. Sąd Okręgowy w Lublinie wydał wyrok z dnia 20 lipca 2016 roku (II Ca 272/16), właśnie na gruncie przytoczonej interpretacji przepisów Kpk. Przy czym, co niezwykle istotne, za źródło administracyjno-prawnego stosunku między organem prowadzącym postępowanie karne, a tłumaczem wskazano wspomniane wyżej przepisy karno-procesowe: „Źródłem powstania takiego stosunku jest postanowienie organu, prowadzącego postępowanie, które tłumacz ma obowiązek wykonać (art. 194 i 195 w zw. z 204 § 3 k.p.k., a także art. 200 § 1 w zw. z 204 § 3 k.p.c.)”.
- XI. Na wzmocnienie argumentacji Sąd Okręgowy w Lublinie przywołał również cyt. powyżej art. 15 ust. 1 ustawy Ztp, wskazując, iż „Obowiązek wykonania tłumaczenia na polecenie organu procesowego wynika zresztą także z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego”. Przy czym, odwołanie się Sądu do treści art. 15 ustawy Ztp, zwłaszcza z uwagi na użycie zwrotu „także” wydaje się mieć charakter posiłkowy. Powyższe może prowadzić do wniosku, że o tym czy dany stosunek prawny ma charakter administracyjno-prawny przesądzałyby właściwe przepisy procedury karnej, cywilnej lub administracyjnej, a nie samodzielnie art. 15 ust. 1 ustawy Ztp. Za takim wnioskiem przemawia również analiza odpowiedzialności tłumacza za naruszenie tegoż artykułu, bowiem zgodnie z art. 24 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy Ztp, „Tłumacz przysięgły niewypełniający obowiązków, o których mowa w art. 8 ust. 2, art. 14, art. 15, art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 2 albo wypełniający te obowiązki nienależycie lub nierzetelnie podlega odpowiedzialności zawodowej”, którą wszczyna i przeprowadza Komisja Odpowiedzialności Zawodowej.
- XII. W opinii ZUS zestawienie ww. przepisów, pozwala wysnuć wniosek, iż art. 15 ust. 1 ustawy Ztp ma charakter normy deontologicznej wykonywaniu zawodu tłumacza i sama w sobie nie jest wyrazem istnienia klasycznego stosunku administracyjnego między organem administracji publicznym, a tłumaczem przysięgłym.

⁷ art. 285 § 1 Kpk w zw. z art. 287 § 1 Kpk

⁸ Art. 618l § 1 kpk: „Należności świadka, osoby mu towarzyszącej, biegłego, tłumacza oraz specjalisty niebędącego funkcjonariuszem organów procesowych ustala i przyznaje sąd lub organ prowadzący postępowanie przygotowawcze”.

Jak podkreślają D. Świecki, B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski (w: Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, WKP, 2018) na postanowienie w przedmiocie ustalenia i przyznania omawianych należności przysługuje zażalenie. Przysługuje ono zarówno na decyzję wydaną przez sąd pierwszej instancji, jak i przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze. Zaskarżalne jest również postanowienie, w którym uprawniony organ procesowy odmówił w całości lub w części przyznania wnioskowanych przez uprawniony podmiot należności, o których mowa w art. 618l § 1.

⁹ wydaje się, że powinno być „Kpk”, w którym jest mowa o „poleceniu organu procesowego”

XIII. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ w znacznie węższym zakresie niż opisana wyżej procedura karna, reguluje kwestię powoływania tłumaczy. Przepisy Kpa nie nakazują bowiem wprost dokonywania przez organ administracyjny tłumaczenia dokumentów w sprawie. Obowiązek taki wynika z art. 69 § 2 Kpa: „w protokołach przesłuchania osoby, która złożyła zeznanie w języku obcym, należy podać w przekładzie na język polski treść złożonego zeznania oraz wskazać osobę i adres tłumacza, który dokonał przekładu; tłumacz ten powinien podpisać protokół przesłuchania”.

W pozostałym zakresie obowiązek tłumaczenia dokumentów można wywieść jedynie pośrednio z bardziej ogólnych norm prawnych tj. np. z dyspozycji:

1) art. 7 Kpa: „W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli”;

2) art. 77 § 1 Kpa: „Organ administracji publicznej jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy”; art. 75 § kpa: Jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem. W szczególności dowodem mogą być dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny”.

XIV. Na uwagę zasługuje również fakt, że zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe: „w postępowaniu przed organem rentowym zagraniczne odpisy aktów stanu cywilnego oraz inne zagraniczne dokumenty przedkłada się po przetłumaczeniu na język polski przez tłumacza przysięgłego”.

XV. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dnia 28 września 2017 r. III SA/Lu 242/17¹¹ wskazał również, iż dowodem w postępowaniu administracyjnym jest treść dokumentu obcojęzycznego, a nie jego tłumaczenie.

W konsekwencji należy przyjąć, iż w postępowaniach o świadczenia emerytalno-rentowe to na ubezpieczonym spoczywa obowiązek przedstawienia przetłumaczonego dokumentu, zaś w przypadku jego braku organ powinien przetłumaczyć taki dokument.

XVI. Ponadto istotnym jest, że procedura określona w Kpa nie zawiera sankcji za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie zobowiązania przez tłumacza – co wydaje się być ważnym argumentem przemawiającym przeciwko występowaniu klasycznego oraz pełnego stosunku administracyjno-prawnego między organem a tłumaczem.

XVII. Dodatkowym, niejako odrębnym zagadnieniem przedmiotowej kwestii jest zasadność przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Wykonywanie przez tłumacza przysięgłego poświadczonych tłumaczenia tekstów dla II Oddziału ZUS w Warszawie”, znak postępowania 450000/271/13/2018-ZAP¹².

¹⁰ ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r., t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z 2019 r. poz. 60, 730, dalej: „Kpa”

¹¹ podobnie wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 maja 2007 r. I GSK 1613/06

¹² dalej: „Postępowanie”

- XVIII. Bezpornym jest, iż art. 15 ustawy Ztp nakłada na tłumacza obowiązek wykonania tłumaczenia dla postępowań prowadzonych na podstawie przepisów ustawy. Jednakże przepis ten nie określa terminu na wykonanie usługi tłumaczenia. Tymczasem dla ZUS termin ten ma niejednokrotnie kluczowe znaczenie, ponieważ zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹³, organ rentowy zobowiązany jest do wydania decyzji w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości w terminie 30 dni od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Tym samym „sprawne” (tj. dokonane w najkrótszym możliwym terminie) wyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy leży w interesie ZUS, który swoim działaniem powinien minimalizować ryzyko związane z ewentualnym zarzutem dotyczącym przewlekłości postępowania. Podobnie jest to z korzyścią dla ubezpieczonych, którym z oczywistych względów również zależy na jak najszybszym rozstrzygnięciu sprawy. Nie można przy tym pominąć też faktu, że jeżeli ZUS „w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego”¹⁴.
- XIX. Znaczącym jest również, iż zawarcie umowy w wyniku przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego umożliwia efektywne egzekwowanie ustalonych z tłumaczem terminów na wykonanie usługi. Zastrzeżenie kary umownej w umowie o zamówienie publiczne¹⁵ pełni funkcję stymulacyjno-prewencyjną, mobilizując wykonawcę do realnego wykonania przyrzeczonego świadczenia oraz odgrywa dużą rolę praktyczną, gdy zachodzi potrzeba zdyscyplinowania wykonawcy, zwłaszcza z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb publicznych¹⁶. Tymczasem w przypadku zlecenia poszczególnych tłumaczeń różnym tłumaczom, każdorazowe wprowadzenie do umowy oraz indywidualne negocjowanie wysokości kar umownych za opóźnienie w wykonaniu usługi mogłoby być znacznie utrudnione oraz wydłużyłoby proces udzielenia zlecenia, co z kolei przełożyłoby się na finalny termin wykonania usługi.
- XX. Ponadto należy uwzględnić, że w Postępowaniu zastosowano wyłącznie poza cenowe kryteria oceny ofert – stosownie do dyspozycji art. 91 ust. 2b ustawy Pzp, określającej, że „Zamawiający może ustalić stałą cenę lub koszt, jeżeli przepisy powszechnie obowiązujące lub właściwy organ określiły stałą cenę lub koszt. W takim przypadku ofertę wybiera się w oparciu o inne kryteria oceny ofert niż cena”.
- XXI. Rozwiązanie powyższe stanowi implementację do polskiego porządku prawnego Motywu 93 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE¹⁷, stanowiącego, że „W przypadku gdy

¹³ Dz. U. 2018 poz. 1270

¹⁴ Art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, Dz. U. z 2018 r. poz. 106 z późn. zm.

¹⁵ Dokonane na podstawie art. 483 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, Dz. U. z 2018 r. poz. 1025 z późn. zm., dalej: „Kc”

¹⁶ Szerzej: R. Szostak, op. cit., s. 52 i n.

¹⁷ Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, s. 65, z późn. zm., dalej: „Dyrektywa”

przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy, należy wyjaśnić, że wciąż pozostaje możliwym oszacowanie relacji jakości do ceny na podstawie czynników innych niż sama cena lub wynagrodzenie¹⁸. Jak akcentuje A. Sołtysińska¹⁸, ustawodawca unijny wskazuje w preambule Dyrektywy przykłady takich czynników, wymieniając warunki dostawy i płatności, usługi doradcze i obsługę posprzedażną oraz aspekty środowiskowe lub społeczne.

- XXII. Zgodnie z motywem 92 Dyrektywy „Oceniając najlepszą relację jakości do ceny, instytucje zamawiające powinny określić kryteria ekonomiczne i jakościowe dotyczące przedmiotu zamówienia, na podstawie których przeprowadzą ocenę. Kryteria te powinny zatem umożliwić ocenę porównawczą poziomu wykonania oferowanego w każdej z ofert w kontekście przedmiotu zamówienia określonego w specyfikacji technicznej. (...) Należy zachęcać instytucje zamawiające do wybierania takich kryteriów udzielenia zamówienia, które umożliwią im otrzymanie wysokiej jakości robót budowlanych, dostaw i usług, optymalnie odpowiadających ich potrzebom”.
- XXIII. W świetle art. 67 ust. 1 Dyrektywy, instytucje zamawiające udzielają zamówień publicznych w oparciu o ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie „bez uszczerbku dla krajowych przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych dotyczących cen określonych dostaw lub wynagradzania z tytułu określonych usług”.
- XXIV. Art. 67 ust. 2 Dyrektywy¹⁹ określa przykładowy katalog kryteriów służących do oceny ofert złożonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego z wykorzystaniem koncepcji „najlepszej relacji jakości do ceny”, wskazując wprost, że „Składnik kosztowy może również mieć postać stałej ceny lub kosztu stałego, na podstawie których wykonawcy konkurują wyłącznie w oparciu o kryteria jakościowe.” Dyrektywa dopuszcza zatem w szczególnych okolicznościach możliwość konkurowania wykonawców o zamówienie jedynie w oparciu o kryteria jakościowe – zwłaszcza w sytuacjach, gdy przepisy krajowe określają wynagrodzenie za niektóre usługi lub ustalają ceny stałe za niektóre dostawy²⁰.
- XXV. Kryterium oceny ofert w Postępowaniu nie była cena, lecz termin wykonania tłumaczenia (95%) oraz liczba stron dokumentów przekazana Wykonawcy do tłumaczenia dziennie (5%). Tak określone kryteria oceny ofert nie prowadziły do obejścia art. 16 ustawy Ztp ani przepisów rozporządzenia określającego stałe stawki za wykonanie usług tłumaczeń przysięgłych oraz nie zmierzały do udzielenia zamówienia po cenie niższej niż wynikającej z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.
- XXVI. Odnosząc się do argumentów wskazanych w piśmie z dnia 16 listopada 2018 r. należy wyjaśnić, iż:

¹⁸ A. Sołtysińska, w: Europejskie prawo zamówień publicznych. Komentarz, A. Sołtysińska, H. Talago-Sławoj, Warszawa 2016, s. 568

¹⁹ „Ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej określa się na podstawie ceny lub kosztu, z wykorzystaniem podejścia opartego na efektywności kosztowej, takiego jak rachunek kosztów cyklu życia zgodnie z art. 68; może ona obejmować najlepszą relację jakości do ceny, którą szacuje się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, środowiskowe lub społeczne związane z przedmiotem danego zamówienia publicznego.”

²⁰ Zamówienia publiczne w Unii Europejskiej po modernizacji - nowe unijne dyrektywy koordynujące procedury udzielania zamówień publicznych, red. M. Olejarsz, Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2014, s. 119

- 1) w polskiej procedurze cywilnej wyroki sądów powszechnych nie mają mocy zasad prawnych i nie są wiążące dla innych składów orzekających;
- 2) Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 20 lipca 2016 r. (II Ca 272/16) dotyczył cywilno-prawnego żądania podwyższenia wynagrodzenia za usługi wykonane w ramach procedury karnej, regulowanej kodeksem postępowania karnego. Jego treść podkreśla jedynie, iż stosunek prawny między zlecającym wykonanie usług tłumaczeń na podstawie art. 15 ustawy Ztp, a tłumaczem ma charakter mieszany – stąd brak przeciwwskazań, aby elementem tegoż stosunku był wprowadzony do umowy termin wykonania usługi, egzekwowany za pośrednictwem kar umownych uregulowanych w art. 483 § 1 Kc.

Konkluzja

Uwzględniając argumenty podniesione przez UZP przekazano opinię Departamentu Prawnego UZP z dnia 11 marca 2019 r. do jednostek organizacyjnych ZUS uprawnionych do przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego – z prośbą o odpowiednie stosowanie.

Jednocześnie w świetle podniesionych okoliczności, zdaniem ZUS, czynności podjęte w trakcie przeprowadzania Postępowania nie stoją w sprzeczności z dyspozycją przepisów ustawy Pzp oraz ustawy Ztp. Postępowanie zostało wszczęte w stanie prawnym nie dysponującym wytyczną w przedmiotowym zakresie, podczas gdy w ocenie Zamawiającego stan faktyczny uzasadniał udzielenie zamówienia w trybie postępowania przetargowego opartego na stałej cenie.

CZŁONEK ZARZĄDU

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Departament Budżetu i Efektywności
Finansowej

Warszawa, 24 maja 2019 r.

Pan
Karol Dalek
Zastępca Dyrektora
Departamentu Zawodów Prawniczych

Stanowony Panie Dyrektore,

Departament Budżetu i Efektywności Finansowej, mając na uwadze kompetencje Departamentu Zawodów Prawniczych w zakresie prowadzenia spraw związanych z realizacją uprawnień i obowiązków Ministra Sprawiedliwości dotyczących tłumaczy przysięgłych oraz w związku z pracami legislacyjnymi zmierzającymi do zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U. Nr 15, poz. 131 ze zm.), w uzgodnieniu z Panem Ministrem Michałem Wójcikiem, przekazuje zgodnie z właściwością wystąpienie Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS z dnia 21 maja 2019 r. z uprzejmą prośbą o realizację.

Artur Strumnik
DYREKTOR
Departamentu Budżetu
i Efektywności Finansowej
Artur Strumnik

Do wiadomości:

- 1) Pan Michał Wójcik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
- 2) Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS (tepis@tepis.org.pl)

Ministerstwo Sprawiedliwości, Al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa, tel.: +48 22 52 12 888, www.ms.gov.pl

Warszawa, dnia 01.07. 2019 r.

Departament Zawodów Prawniczych

DZP-V.670.19.2019

**Pani
Zofia Rybińska
Prezes Polskiego Towarzystwa
Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS**

Inowrocław Pani Prezes,

W nawiązaniu do spotkania w dniu 12 grudnia 2018 r. w siedzibie Ministerstwa Sprawiedliwości Departament Zawodów Prawniczych przesyła w załączeniu pismo wystosowane do Krajowej Rady Notarialnej w sprawie danych osobowych tłumaczy przysięgłych uwidacznianych w aktach notarialnych. Treść pisma została uzgodniona z Departamentem Legislacyjnym Prawa Karnego.

z paszportem
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Zawodów Prawniczych
Karol Dąbek
Karol Dąbek
sędzia

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

Departament Zawodów Prawniczych
Wydział Notariatu

DZP-IV.620.139.2019

Warszawa, dnia 30 maja 2019 r.

Pan
Mariusz Białecki
Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
ul. Dzika 19/23
00-172 Warszawa

Szanowny Panie Preznie,

Departament Zawodów Prawniczych uprzejmie informuje, że organizacje zrzeszające tłumaczy przysięgłych sygnalizują zamieszczanie przez notariuszy w aktach notarialnych zbyt szerokiego zakresu dotyczących ich danych osobowych. Najczęściej zastrzeżenia dotyczą zapisywania w akcie notarialnym numeru PESEL, a także adresu zamieszkania tłumaczy przysięgłych, chociaż ta ostatnia informacja, już nie jest nawet uwidaczniana w nowych dowodach osobistych. Opisana praktyka, która jest niejednolita, prowadzi – w ocenie tłumaczy przysięgłych – do narażenia ich na niebezpieczeństwo wykorzystania danych osobowych przez nieuprawnione osoby, a niekiedy stanowi zagrożenie dla fizycznego bezpieczeństwa w przypadku działalności przestępczej.

Problem ten omawiany był również w trakcie spotkania jakie odbyło się w Departamencie w dniu 12 grudnia 2018 r. z udziałem przedstawicieli Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS oraz Wiceprezesa Krajowej Rady Notarialnej notariusza Tomasza Kota.

Mając na uwadze zgłaszane zastrzeżenia, Departament, w uzgodnieniu z Departamentem Legislacyjnym Prawa Karnego, uprzejmie przedstawia następujące stanowisko.

Ustawa – Prawo o notariacie¹ przewiduje w dwóch przypadkach udział tłumacza przysięgłego przy dokonywaniu czynności notarialnych. Zgodnie z art. 2 § 3 cyt. ustawy czynności notarialnych dokonuje się w języku polskim. Na żądanie strony notariusz może dokonać dodatkowo tej czynności w języku obcym, wykorzystując własną znajomość języka obcego wykazaną w sposób określony dla tłumaczy

¹ Dz. U. z 2019 r., poz. 540, ze zm.

przysięgłych lub **korzystając z pomocy** tłumacza przysięgłego. Z kolei stosownie do art. 87 § 1 pkt 1 cyt. ustawy, jeżeli osoba biorąca udział w czynnościach nie zna języka polskiego i do czynności nie jest dołączony przekład na inny znany tej osobie język, notariusz powinien przetłumaczyć akt lub inny dokument osobiście albo **przy pomocy tłumacza**. W takim przypadku art. 2 § 3 stosuje się, co w praktyce oznacza, że notariusz ma prawo korzystać z pomocy tłumacza przysięgłego.

Z uwagi na to, że w powołanych regulacjach ustawodawca używa zwrotów „korzystając z pomocy tłumacza przysięgłego” i „przy pomocy tłumacza”, a w art. 87 § 1 pkt 1 cyt. ustawy *expressis verbis* wskazuje, że osobą biorącą udział w czynnościach jest osoba nie znająca języka polskiego, w przypadku, o którym mowa w powołanym przepisie, tłumacza przysięgłego powinno się uznać za inną osobę obecną przy sporządzaniu aktu.

W konsekwencji notariusz powinien w treści aktu notarialnego wskazać dane określone w art. 92 § 1 pkt 4 ustawy – Prawo o notariacie, czyli imię i nazwisko, imiona rodziców oraz miejsce zamieszkania. **Nie jest natomiast konieczne zamieszczanie w akcie notarialnym numeru PESEL tłumacza przysięgłego.** Powołany przepis nie wymienia bowiem tego numeru wśród danych osób obecnych przy sporządzaniu aktu notarialnego, które winien zawierać ten akt.

Ponadto należy mieć tutaj na względzie postanowienia art. 5 ust. 1 lit.b i lit.c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)², zgodnie z którymi dane osobowe muszą być zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami („ograniczenie celu”), a także muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”).

Na marginesie warto zaznaczyć, że przepisy szczególne mogą wymagać dalszej identyfikacji osób biorących udział w akcie notarialnym czy obecnych przy sporządzaniu tego aktu, jak podanie numeru PESEL czy REGON, a do celów

² Dz. Urz. UE. L Nr 119, s. 1

podatkowych – NIP³. Takiego wymogu nie wprowadza jednak ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego⁴.

Zwracam się zatem do Pana Prezesa z prośbą o przekazanie powyższego stanowiska prezesom rad izb notarialnych w celu zapoznania z nim notariuszy.

Uprzejmie proszę o poinformowanie, w terminie 14 dni, o sposobie realizacji prośby.

2 wykreślenie numeru

ZASTĘPCA DYREKTORA DEPARTAMENTU
Zawodów Prawniczych

Grażyna Kołodziejka
sędzia

³ A. Oleszko, Komentarz do art. 92 ustawy – Prawo o notariacie (w:) A. Oleszko, Akty notarialne. Komentarz, WK, 2015

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1505 ze zm.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Nr Prez. 22 /2019

Warszawa, 17 czerwca 2019 r.

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
i Prokurator Generalny
do rąk własnych

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z wieloma pytaniami kierowanymi do Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS dotyczącymi powtarzających się działań prokuratur okręgowych zmierzających do obniżenia kosztów tłumaczenia europejskiego nakazu dochodzeniowego, sporządzonego na formularzu obejmującym część powtarzającą się (tzw. część statyczna) i część każdorazowo wypełnianą przez organ wydający END (tzw. część dynamiczna) poprzez zlecenie tłumaczom przetłumaczenia tylko części dynamicznej oraz żądanie rozliczenia kosztów tłumaczenia wyłącznie tej części, w imieniu Rady Naczelnej PT TEPIS proszę o zajęcie wiążącego stanowiska.

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

Pragnę nadmienić, że PT TEPIS przesłało stanowisko Rady Naczelnej w piśmie Nr Prez. 29/2018 z dnia 23 października 2018 roku skierowanym do Prokuratur Okręgowych, przekazując je Panu Ministrowi do wiadomości. Poniżej podaję treść stanowiska PT TEPIS.

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

„Tłumaczenie wyłącznie samej „części dynamicznej” jest możliwe, choć mija się z celem tłumaczenia poświadczanego. W takiej sytuacji tłumacz przysięgły przygotowuje tłumaczenie poświadczane zawierające wyłącznie wpisy do formularza, bez przepisania lub przekopiowania „części statycznej” formularza oraz oblicza wynagrodzenie na podstawie liczby znaków tak przygotowanego tłumaczenia. Tego rodzaju rozwiązanie jest jednak dla zlecającego wysoce niepraktyczne z uwagi na fakt, że jeżeli tekst formularza nie zostanie przez tłumacza przepisany czy przekopiowany do tłumaczenia poświadczanego, powstanie ryzyko niewłaściwego przypisania przetłumaczonej treści formularza (wpisów) do właściwej rubryki formularza przez odbiorcę tłumaczenia, gdyż tłumaczenie zostanie dołączone do formularza.

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

Przekopiowanie tekstu formularza do tekstu tłumaczenia poświadczanego rodzi natomiast obowiązek rozliczenia tekstu formularza, w szczególności w świetle art. § 8.1. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, zgodnie z którym, na potrzeby obliczenia wynagrodzenia tłumacza przysięgłego, „za stronę uważa się 25 wierszy, a za wiersz - 45 znaków” [łącznie 1.125 znaków]. „Za znak uważa się wszystkie widoczne znaki drukarskie, w szczególności litery, znaki przestankowe, cyfry, znaki przeniesienia oraz uzasadnione budową zdania przerwy między nimi. Stronę rozpoczętą liczy się za całą.” Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, przy obliczaniu wynagrodzenia za sporządzenie tłumaczenia poświadczanego należy uwzględnić także całość przekopiowanego lub wklejonego formularza. Ponadto, liczba stron sporządzonego tłumaczenia poświadczanego podlega zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4) ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. 2004 Nr 273 poz. 2702 ze zmianami) wpisowi do repertorium tłumacza przysięgłego, w którym należy podać liczbę stron tłumaczenia, z uwzględnieniem tekstu faktycznie przetłumaczonego przez tłumacza przysięgłego oraz tekstu formularza udostępnionego przez

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

zlecającego albo zamawiającego, czyli łączną liczbę stron sporządzonego tłumaczenia poświadczanego.

Jeżeli tłumacz pominąłby w rozliczeniu wynagrodzenia oraz we wpisie do repertorium tłumacza przysięgłego liczbę stron przypadającą na przekopiowany tekst formularza, faktyczna liczba stron sporządzonego tłumaczenia poświadczanego byłaby większa od liczby stron wpisanej do repertorium i stanowiącej podstawę rozliczenia, co byłoby działaniem nieprawidłowym w świetle art. § 8.1. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Wpis niezgodny ze stanem faktycznym, tzn. z łączną liczbą stron tłumaczenia poświadczanego przekazanego zleceniodawcy lub zamawiającemu stanowi nieprawidłowe i nierzetelne prowadzenie repertorium, o którym mowa w art. 21 ust. 1 i skutkuje karami orzkanymi przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości przewidzianymi w art. 21 ust. 2 ustawy.

Ponadto, jeżeli tłumacz pominąłby liczbę stron formularza na potrzeby rozliczenia wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, a do repertorium wpisał łączną liczbę stron tłumaczenia poświadczanego, uwzględniającą liczbę stron przypadającą na przekopiowany tekst formularza, spowodowałoby to brak korelacji pomiędzy liczbą stron sporządzonego tłumaczenia a wynagrodzeniem pobranym przez tłumacza przysięgłego. Stawki za tłumaczenie poświadczane na rzecz sądów, prokuratury, policji i organów administracji publicznej są określone w sposób „sztywny” w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, więc łączna kwota wynagrodzenia za tłumaczenie poświadczane pobrana oraz wpisana do repertorium musi stanowić iloczyn stawki określonej w Rozporządzeniu i liczby stron tłumaczenia poświadczanego. W przeciwnym przypadku tłumacz przysięgły naraża się na zarzut stosowania stawek niezgodnych z Rozporządzeniem podczas ustawowej kontroli repertorium przez wojewodę, prowadzonej zgodnie z art. 20 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz skutkuje odpowiedzialnością zawodową tłumacza przysięgłego zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy.

Pragnę zwrócić uwagę także na konieczność każdorazowego sprawdzenia formularza pod względem poprawności, gdyż to tłumacz przysięgły, opatrując tłumaczenie swoim podpisem i pieczęcią, ponosi odpowiedzialność za tłumaczenie, przyczyniając się jednocześnie do zwiększenia rzetelności postępowania i zaufania do systemów wymiaru sprawiedliwości.

W związku z powyższym, realizacja przez tłumacza przysięgłego zaleceń prokuratury w kwestii rozliczania jedynie części wynagrodzenia za sporządzenie tłumaczenia poświadczanego europejskiego nakazu dochodzeniowego uniemożliwia wykonanie ustawowych obowiązków tłumacza przysięgłego oraz naraża tłumacza przysięgłego na ustawowe sankcje dyscyplinarne. W świetle powyższych wyjaśnień, zważywszy na odpowiedzialność tłumacza przysięgłego za sporządzone tłumaczenie poświadczane, działania prokuratur należy uznać za nieuzasadnione oraz sprzeczne z ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego i rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.”

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTICI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, 01.07.

2019 r.

DLPK-IV.4675.1.2019

według rozdzielnika

Pragnę poinformować, że na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, został zamieszczony projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag w terminie 7 dni od dnia udostępnienia projektu.

Z poważaniem,
z upoważnienia Ministra Sprawiedliwości
Marcin Warchoń
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Al. Ujazdowskie 11, 00-950 Warszawa
tel.: +48 22 52 12 888, www.ms.gov.pl

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Nr Prez. 26/2019

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2019 r.

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-953 Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIŚ

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSEPRUÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIŚ

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VERBINDER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIŚ

ПОЛНЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРЪСЯЖЕННЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
ТЕПИŚ

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIŚ

ASOCIACION
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIŚ

Szanowny Panie Ministrze

W ślad za skróconym terminem konsultacji przewidzianym dla projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego oraz w związku z określoną w projekcie rozporządzenia datą jego wejścia w życie, która już minęła, w imieniu Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ, zwracam się do Pana Ministra - w trybie art. 6 Ust. 1 pkt. 1 litera b) ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2001 Nr 112 poz. 1195) oraz zgodnie z terminami przewidzianymi w art. 13 ww. ustawy - o udostępnienie Towarzystwu TEPIŚ informacji o planowanym terminie zakończenia etapu opiniowania projektu rozporządzenia poczanego na stronie Rzadowego Centrum Legislacji (<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12522306/katalog/12604516#12604516>), a także o planowanym terminie podpisu Ministra Sprawiedliwości i skierowania rozporządzenia do ogłoszenia. Zwracamy się przede wszystkim o przyspieszenie i skrócenie do niezbędnych etapów procesu legislacyjnego.

Członkowie Towarzystwa są rozgoryczeni i niezadowoleni z powodu dotychczasowej opieszalności w przekazaniu projektu do konsultacji, jak również z faktu nieuwzględnienia przez Ministerstwo Sprawiedliwości zasadnego projektu rozporządzenia wypracowanego przez Stowarzyszenia w ramach prac Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawódzie tłumacza przysięgłego, przesłanego kierownictwu Ministerstwa w lutym 2018 roku. Mimo to członkowie Towarzystwa z nadzieją przyjęli projekt rozporządzenia w zakresie 50% urealnienia stawek wynagrodzenia i oczekują szybkiego wejścia w życie tego rozporządzenia. Niedotrzymanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości terminu 1 lipca 2019 r., a także każdy dzień dalszej zwłoki w ogłoszeniu rozporządzenia w formie nam przesyłanej rodzi jeszcze większe rozgoryczenie, jak i niepewność wśród tłumaczy przysięgłych.

Dalsze przedłużanie procesu legislacyjnego jest wysoce niewskazane. W związku z tym zwracamy się do Pana Ministra o stanowcze przyspieszenie działań zmierzających do realizacji obietnic złożonych środowisku tłumaczy przysięgłych w styczniu tego roku.

Pragnę dodać, o czym wielokrotnie pisaliśmy, że tłumacze przysięgli są jedyną grupą zawodową, której wynagrodzenie nie było urealniane od 14 lat, zaś wydatki sądów powszechnych na tłumaczenia stanowią niewielki procent wszystkich wydatków resortu sprawiedliwości, na przykład w 2015 roku stanowiły one jedynie 0,2% ogólnej kwoty wydatków budżetowych sądownictwa.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes PT TEPIŚ

PT TEPIŚ • ul. Emilii Pater 25/30-44 • 00-698 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • email: tepis@tepis.org.pl
Organizacja objęta publicznym KRS: 77498 • NIP: 525 20 30 523 • REGON: 011730497
Konto bankowe: PKO BP 0 0001 0001 0001 1600 0117 5953

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ

Jedna z tłumaczek przysięgłych skierowała do PT TEPIS następujące zapytanie:

„Dzień dobry,
z takim dokumentem (zaciemniłam dane osobowe) [załącznik pominięty – przypis redakcji] oraz zaświadczeniem o niekaralności w języku polskim (Zapytanie o udzielenie informacji o osobie) z jednego z sądów zgłosił się klient, mówiąc, że te dokumenty nie zostały przyjęte w Wielkiej Brytanii.

Pierwszy raz widzę takie **TŁUMACZENIE POMOCNICZE!!!**

Nie ma informacji w języku angielskim o organie wydającym, więc instytucje zagraniczne nie wiedzą, kto je wydał i kto podpisał....

Czy TEPIS podejmował kiedyś ten temat?

Pozdrawiam”

A oto nasza odpowiedź:

Szanowna Pani,

kwestię tłumaczeń pomocniczych reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1191 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie promowania swobodnego przepływu obywateli poprzez uproszczenie wymogów dotyczących przedkładania określonych dokumentów urzędowych w Unii Europejskiej i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012.

Artykuł 2 Rozporządzenia stanowi:

1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie do dokumentów urzędowych wydawanych przez organy państwa członkowskiego zgodnie z jego prawem krajowym, które to dokumenty muszą zostać przedłożone organom innego państwa członkowskiego i których głównym celem jest stwierdzenie co najmniej jednego z następujących faktów:
 - a) urodzenie;
 - b) pozostawanie osoby przy życiu;
 - c) zgon;
 - d) imię i nazwisko;
 - e) małżeństwo, w tym zdolność do zawarcia małżeństwa oraz stan cywilny;
 - f) rozwód, separacja prawna lub unieważnienie małżeństwa;
 - g) zarejestrowany związek partnerski, w tym zdolność do zawarcia zarejestrowanego związku partnerskiego i status związany z zarejestrowanym związkiem partnerskim;

- h) rozwiązanie związku partnerskiego, separacja prawna lub unieważnienie zarejestrowanego związku partnerskiego;
- i) pochodzenie dziecka;
- j) przysposobienie;
- k) miejsce zamieszkania lub miejsce pobytu;
- l) obywatelstwo;
- m) brak wpisu do rejestru karnego**, pod warunkiem, że dokumenty urzędowe dotyczące tego faktu są wydawane obywatelowi Unii przez organy państwa członkowskiego, którego jest obywatelem.

Jednak zgodnie z pkt. (25) preambuły organ, któremu przedkładany jest dokument urzędowy, może zażądać w drodze wyjątku, gdy jest to konieczne do nadania biegu sprawie w oparciu o ten dokument, by osoba przedkładająca ten dokument urzędowy wraz z wielojęzycznym standardowym formularzem przedstawiła także tłumaczenie lub transliterację treści wielojęzycznego standardowego formularza na język urzędowy państwa członkowskiego organu i prawdopodobnie tak się właśnie stało w przypadku Pani klientki.

Z poważaniem

PT TEPIS

Warszawa, 28 kwietnia 2019 r.

Opinia prawna

Niniejszą opinię sporządzono na zlecenie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS” z siedzibą w Warszawie.

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na pytanie, 1) czy organizowanie przez organy administracji publicznej przetargów na wykonanie tłumaczeń poświadczonych przez tłumaczy przysięgłych znajduje uzasadnienie w aktualnie obowiązujących przepisach prawa, a także – w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na zadane pytanie – 2) jakie mogą być tego konsekwencje prawne.

Stan faktyczny

Asumptem do sporządzenia opinii jest fakt zorganizowania przez niektóre organy administracji publicznej na tłumaczenia poświadczane wykonywane w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy.

Analiza prawna

Na kanwie powyższego stanu faktycznego przedmiotem analizy były następujące akty normatywne:

- ustawa z 25.11.2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U.2017.1505 t.j. z 2017.08.07) – dalej w skrócie UZTP,
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.01.2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U.2005.15.131 z 2005.01.26 ze zm.) – dalej w skrócie Rozporządzenie MS,
- ustawa z 17.12.2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2017.1311 t.j. z 2017.07.03),
- ustawa z 06.09. 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U.2016.1764 t.j. z 2016.10.26),
- ustawa z 06.06.1997 – Kodeks postępowania karnego (Dz.U.2017.1904 t.j. z 2017.10.12) – dalej w skrócie KPK,
- ustawa z 17.11.1964 – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2018.155 t.j. z 2018.01.19) – dalej w skrócie KPC,

L E G A L

- ustawa z 14.06.1960 – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U.2017.1257 t.j. z 2017.06.27) – dalej w skrócie KPA,
- ustawa z 23.04.1964 – Kodeks cywilny (Dz.U.2017.459 t.j. z 2017.03.02) – dalej w skrócie KC,
- ustawa z 06.06.1997 – Kodeks karny (Dz.U.2017.2204 t.j. z 2017.11.29) – dalej w skrócie KK,
- ustawa z 08.08.1996 r. o Radzie Ministrów (Dz.U.2012.392 t.j. z 2012.04.11),
- ustawa z 04.09.1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U.2017.888 t.j. z 2017.05.08),
- ustawa z 29.01.2004 – Prawo zamówień publicznych (Dz.U.2017.1579 t.j. z 2017.08.24) – dalej w skrócie PZP.

Regulacja zawarta w art. 15 i 16 UZTP

Art. 16 ust. 2 UZTP deleguje na Ministra Sprawiedliwości określenie, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 UZTP, przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia. Z kolei w art. 15 UZTP mowa jest o wykonywaniu tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Z analizy powyższych przepisów wynika, że obowiązek zastosowania stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości zachodzi w sytuacji, gdy spełnione są łącznie trzy warunki:

- 1) tłumacz przysięgły wykonuje tłumaczenie na żądanie sądu, prokuratora, Policji lub organu administracji publicznej,
- 2) sąd, prokurator, Policja lub organ administracji publicznej żąda wykonania tłumaczenia w prowadzonym postępowaniu,
- 3) postępowanie prowadzone jest na podstawie ustawy;

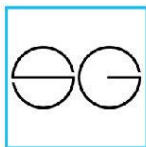
W razie kumulatywnego występowania trzech wyżej wymienionych przesłanek wskazane w art. 15 UZP podmioty zobowiązane są do stosowania stawek przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości.

Charakter prawny stosunku łączącego tłumacza z podmiotem wskazanym w art. 15 UZP

Tłumacza przysięgłego i wskazany w art. 15 UZP podmiot żądający wykonania tłumaczenia łączy stosunek publicznoprawny. Pogląd ten nad wyraz trafnie uzasadnił Sąd

tel.: +48 22 370 23 20, e-mail: kancelaria@sglegal.pl

www.sglegal.pl ■ ■ ■ ■ ■

L E G A L

Okręgowy w Lublinie w uzasadnieniu wyroku z 20.07.2016 r. w sprawie o sygn. akt II Ca 272/16. Dlatego też warto przytoczyć fragment powołanego orzeczenie *in extenso*:

„W orzecznictwie przyjmuje się, że tego rodzaju stosunek ma charakter administracyjnoprawny, a co najmniej mieszany – łączący elementy cywilne i administracyjne z przewagą tych ostatnich (por. uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1997 r., OSP 1998/3/61, uchwał Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1996 r., III Czp 22/96, Lex 24256, z dnia 28 listopada 1974 r., III Czp 76/74, OSNC 1975/7-8/108, wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 14 marca 2005 r., K 35/04). Wynika to przede wszystkim z braku równorzędności podmiotów tego stosunku niezbędnej w stosunkach cywilnoprawnych, a występuje nadrzędność organu procesowego i podległość biegłego, w tym tłumacza. Zadania tego ostatniego są jednostronnie wyznaczane przez organ powołujący tłumacza i przez niego jednostronnie kontrolowane. Źródłem powstania takiego stosunku jest postanowienie organu, prowadzącego postępowanie, które tłumacz ma obowiązek wykonać (art. 194 i 195 w zw. z 204 § 3 k.p.k., a także art. 200 § 1 w zw. z 204 § 3 k.p.c., gdzie mowa jest o "poleceniu organu procesowego"). Obowiązek wykonania tłumaczenia na polecenie organu procesowego wynika zresztą także z art. 15 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 487, z późn. zm.; dalej: "u.z.t.p."). Ewentualne niewypełnienie zadań jest sankcjonowane normami prawa procesowego (art. 285 k.p.k.) nie cywilnego.

Jakkolwiek więc stosunek prawny pomiędzy tłumaczem przysięgłym, a organem procesowym, ze względu na charakter czynności tłumacza, jest częściowo zbliżony do cywilnoprawnego stosunku zlecenia, to dominują w nim cechy administracyjnoprawne. Organ procesowy występuje bowiem w stosunku do tłumacza z pozycji władczej, a wykonanie tłumaczenia nie zależy od autonomicznie wyrażonej, zgodnej woli stron.

Brak wskazanej autonomii woli dotyczy także samego wynagrodzenia tłumacza za czynności, wykonywane na żądanie organu procesowego, albowiem art. 16 ust. 2 u.z.t.p. obliguje Ministra Sprawiedliwości do określenia stawek tego wynagrodzenia w drodze rozporządzenia (co stanowi odstępstwo od wyrażonej w art. 16 ust. 1 u.z.t.p. zasady umownego ustalenia wynagrodzenia tłumacza pomiędzy zleceniodawcą, a zamawiającym). Rozporządzenie to (Dz. U. z 2005 r. Nr 15, poz. 131 z późn. zm.) stanowi z kolei podstawę do jednostronnego przyznania wynagrodzenia biegłego przez organ procesowy. Ustawodawca również w tym wypadku zastrzega formę postanowienia (art. 618l § 1 k.p.k.), które tłumacz może ewentualnie kwestionować w drodze zażalenia

tel.: +48 22 370 23 20, e-mail: kancelaria@sglegal.pl

www.sglegal.pl ■ ■ ■ ■ ■

L E G A L

(w przypadku postanowienia wydanego przez Policję zażalenie przysługuje do prokuratora, nadzorującego prowadzone przez ten organ postępowanie przygotowawcze – art. 465 § 3 k.p.k.).

W konsekwencji stosunek prawny pomiędzy organem procesowym, a powołanym przez ten organ tłumaczem, pomimo mieszanego charakteru, nie jest poddany cywilnoprawnej metodzie regulacji, albowiem nie występuje w nim ani równorzędność podmiotów, ani autonomia ich woli. Nie jest to więc stosunek z zakresu prawa cywilnego. Tym samym sprawa o wynagrodzenie, wynikające z takiego stosunku, nie jest sprawą cywilną.

Na powyższą specyfikę zwrócił uwagę Sąd Najwyższy, wydając uchwałę z dnia 28 maja 1997 r., III CKU 24/97, zgodnie z którą nie jest dopuszczalna droga sądowa dla dochodzenia przez biegłego wynagrodzenia za opinię wydaną na zlecenie prokuratora w postępowaniu przygotowawczym. Siłą rzeczy, zwłaszcza wobec odpowiedniego stosowania przepisów, nakazanego przez art. 204 § 3 k.p.k., uchwała ta ma zastosowanie także do tłumacza przysięgłego oraz w przypadku, gdy tłumacz taki działa na zlecenie innego, niż prokurator, organu, prowadzącego postępowanie przygotowawcze.”

Możliwość stosowania PZP

W tym kontekście wyjaśnienia wymaga bardzo istotna kwestia, czy przepisy PZP mają zastosowanie również w sytuacji, gdy łączący strony (tu: organ i tłumacza) stosunek nie ma charakteru prywatnoprawnego. Odpowiedzi na to pytanie dostarcza art. 3 ust. 1 PZP stanowiący, iż Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej "zamówieniami". Zgodnie natomiast z art. 2 pkt. 12) UZP przez „zamówienia publiczne” należy rozumieć „umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane”. Przetarg jest zatem niczym innym jak jednym ze sposobów zawarcia umowy, co wynika zresztą również z regulacji zawartych w KC, w szczególności art. 70¹ § 1 KC, który stanowi, że „umowa może być zawarta w drodze aukcji albo przetargu”.

Jak jednak wynika z powyżej zacytowanego orzeczenia między tłumaczem (przysięgłym bądź nieprzysięgłym) a organem nawiązuje się stosunek publicznoprawny, a nie cywilnoprawny, który – jak wskazano powyżej – nie uprawnia do stosowania przepisów PZP.

W związku z powyższym należy uznać, że niezgodnym z prawem jest nie tylko organizowanie przetargu na tłumaczenia poświadczane, ale również na „tłumaczenia pisemne z użyciem słownictwa specjalistycznego prawniczego” w sytuacji, gdy organ

L E G A L

wykonuje prawa i obowiązki wynikające z procedur ustawowych, na podstawie których dochodzi do nawiązania między organem a tłumaczem stosunku o charakterze publicznoprawnym.

Konsekwencje prawne zlecenia w drodze przetargu wykonywania tłumaczeń, które winny być realizowane na drodze relacji o charakterze publicznoprawnym

Odrębnej i bardziej pogłębionej analizy wymagałaby kwestia, czy PT TEPIS można by uznać za „inny podmiot mający interes w uzyskaniu danego zamówienia” w rozumieniu art. 179 UZP, co uprawniałoby do skorzystania z środków ochrony prawnej wymienionych w Dziale VI UZP.

Do rozważenia jest również kwestia możliwego naruszenia przez osoby odpowiedzialne za organizację przetargu w MS dyscypliny finansów publicznych. Zgodnie bowiem z art. 17 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest niezgodne z przepisami o zamówieniach publicznych:

1) opisanie przedmiotu zamówienia publicznego w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję;

(...)

3) określenie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub wymaganych od wykonawców środków dowodowych w sposób niezwiązany z przedmiotem zamówienia lub nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia;

W mojej ocenie istnieje również obawa, iż działanie polegające na organizacji przetargu na tłumaczenia, które winny być wykonywane na rzecz organu w ramach stosunku publicznoprawnego, może być uznane za przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza publicznego oraz działanie na szkodę interesu publicznego (poprzez stosowanie stawek wyższych niż w Rozporządzeniu MS) lub prywatnego (tj. na szkodę interesu tłumaczy przysięgłych poprzez stosowanie stawek niższych niż w Rozporządzeniu MS), co może skutkować odpowiedzialnością karną (por. art. 231 KK).

L E G A L

Wnioski i rekomendacje

Stosowanie procedury przetargowej na tłumaczenia, które organ zleca w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, nie znajduje uzasadnienia w aktualnie obowiązujących przepisach prawa. W takiej sytuacji między organem a tłumaczem powstaje stosunek publicznoprawny, w ramach którego wyłączone jest stosowanie procedury przetargowej jako zastrzeżonej dla umów (stosunków cywilnoprawnych).

Stosowanie procedury przetargowej do tłumaczeń, które winny być zlecane w ramach stosunku publicznoprawnego, może skutkować skorzystaniem przez PT TEPIS, inne organizacje zrzeszające tłumaczy, samych tłumaczy przysięgłych lub podmioty biorące udział w przetargu z środków ochrony prawnej przewidzianych w PZP, stanowi w mojej ocenie naruszenie dyscypliny finansów publicznych, a nawet może wypełniać znamiona ustawowe występkę stypizowanego w art. 231 KK.

Do wykonania tłumaczenia w ramach postępowania prowadzonego na podstawie ustawy organ winien wezwać tłumacza imiennie przy zastosowaniu odpowiednich regulacji przewidzianych w procedurze karnej, administracyjnej bądź cywilnej.

Paweł Gugala, adwokat

OGŁOSZENIA

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA NOMINACJI do nagrody PT TEPIS

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS ogłasza konkurs, który ma na celu wyłonienie kandydatów do nagrody:

– Statuetka Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS – LAUR TŁUMACZA

w kategoriach:

- tłumacz przysięgły wyróżniający się m.in. szczególną wiedzą, cennymi publikacjami w zakresie przekładu itp.
- tłumacz specjalistyczny wyróżniający się m.in. szczególną wiedzą, cennymi publikacjami w zakresie przekładu itp.
- zasłużona dla środowiska tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych osoba lub instytucja.

Prosimy o zgłaszanie kandydatur wraz z podaniem kategorii i uzasadnieniem na adres PT TEPIS: tepis@tepis.org.pl do 31 sierpnia 2019 roku.

Osoby nominujące wyrażają zgodę na anonimowe wykorzystanie ich opinii w uzasadnieniu werdyktu Kapituły.

Nominowany tłumacz przysięgły:.....

Nominowany tłumacz specjalistyczny:.....

Nominowana osoba lub instytucja:.....

Zrzeszony w (podać organizację)/niezrzeszony

Kategoria:.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Osoba nominująca:

Tel. kontaktowy:.....

Data:.....

Na zgłoszenia kandydatów czekamy do 31 sierpnia 2019 roku.

ZASŁUŻENI TŁUMACZE

W bieżącym numerze naszego Biuletynu Teresa Skrodzka, tłumaczka przysięgła języków włoskiego i francuskiego, wyjątkowo zasłużona i oddana dla naszego środowiska, pełna entuzjazmu i charyzmy, ze swadą i humorem opisuje swoją drogę zawodową. Przypomnijmy, że Teresa była członkiem Rady Naczelnej PT TEPIS, założycielką i długoletnią przewodniczącą sekcji włoskiej. Za swoją działalność dla wrocławskiego środowiska kultury w 1975 roku otrzymała Odznaczenia miasta Wrocławia, honorowy ambasador Polski w Rzymie docenił jej wkład we współpracę polsko-włoską, przyznając w 1991 roku Dyplom Honorowy, a w 1993 roku nasza Koleżanka została uhonorowana nagrodą Ministra Edukacji Narodowej za pracę dydaktyczną. Oczywiście nasze Towarzystwo również nagrodziło jej ogromną pracę na rzecz środowiska tłumaczy przysięgłych i wyróżniło ją za zdumiewającą pasję do dzielenia się wiedzą, odznaczając Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Zespół Redakcyjny

Teresa Skrodzka **Zawiłe ścieżki mojej drogi zawodowej**

Początki mojej drogi zawodowej jako tłumacza przysięgłego języka włoskiego były inne niż współczesna, tradycyjna droga zawodowa, czyli odpowiednie studia, studia podyplomowe dla tłumaczy, szkolenia, kursy, warsztaty, korzystanie z Internetu, działalność w stowarzyszeniu i duża dostępność do specjalistycznych materiałów źródłowych, dokumentów czy słowników. Nieliteracki tłumacz języka włoskiego w latach 80-tych XX wieku miał do dyspozycji zaledwie kilka słowników i zaszłości, w tym względnie, tłumaczom głównych języków europejskich. Brakowało wówczas również wsparcia dwujęzycznych prawników polsko-włoskich, tak pomocnych tłumaczom bez wykształcenia w dziedzinie prawa.

W doksztalcaniu się często decydował przypadek i środowisko, a na pewno istotne znaczenie miał wkład osobisty, bezustanna praca indywidualna, pomysłowość w zdobywaniu materiałów, tworzenie własnych metod, a nawet pozyskiwanie odpowiednich osób.

Moje szczęście na starcie polegało na tym, że na filologii romańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego mieliśmy wspaniałych wykładowców pochodzących jeszcze ze lwowskich uczelni. Kiedy zostałam asystentką na tamtejszej romanistyce, Wrocław był miastem teatru awangardy z „Teatrem Laboratorium” Jerzego Grotowskiego, Studenckim Teatrem „Kalambur”, „Teatrem Pantomimy” Henryka Tomaszewskiego. W naturalny więc sposób zaistniała potrzeba wykonywania tłumaczeń, szczególnie ustnych, na festiwalowych spotkaniach z reżyserami tak znakomitymi jak Eugenio Barba, Luca Ronconi, a jako że teatr był moją pasją, z przyjemnością dałam się rzucić na głęboką wodę.

Moją pierwszą „metodą” było tworzenie własnych glosariuszy, zdobywanie terminów z dziedziny kultury i bezustanna weryfikacja terminologii z twórcami teatru, aktorami, dziennikarzami. Nasze teatry wyjeżdżały też do Włoch (1970-1980) na międzynarodowe spotkania teatralne. Nie zapomnę „występu” w Teatro Massimo w Palermo, kiedy to na scenie, tłumacząc konsekwentnie poezję śpiewaną Jana Wołka (w jego wykonaniu), zaniemówiłam z wrażenia, gdy przyszło mi przetłumaczyć, że „słuchawka z rozpacy powiesiła się na widelkach”. Tłumaczom ustnym nieustannie towarzyszą napięcia i stesy, dlatego też prosiłam o możliwość wcześniejszego zapoznania się z materiałami, aby uniknąć podobnych sytuacji, ale w świecie artystów często nie było to możliwe.

Kiedy zaś towarzyszyłam ważnej delegacji francuskiej, tłumacząc od rana do wieczora przez 10 dni, w różnych miastach Polski, nie byłam świadoma, że w takich warunkach tłumacz nie może pracować. W tamtym czasie nie było jeszcze „Kodeksu tłumacza przysięgłego” i nikt nie przejmował się tym, że jeden tłumacz nie powinien wykonywać pracy w tak obciążający sposób. Wizyta tej delegacji skończyła się dla mnie wizytą w szpitalu z powodu przemęczenia i nauczyła, że w pracy w takich warunkach należy mieć własne BHP, o co później zadbało Towarzystwo TEPIS. Warto też nadmienić, że towarzyszyła nam wówczas tajemnicza osoba znająca język francuski, ale o tym dowiedzieliśmy się później.

Nie wiem, w jaki sposób wykonałam kiedyś tłumaczenie symultaniczne pewnego sycylijskiego architekta, który ze względu na barwny język i liczne wtrącenia w ogóle nie stawiał kropek. Jako że nic nie udało się uzgodnić, „biegłam” za jego wypowiedzią tylko dlatego, że byłam tuż po rocznym stypendium w Rzymie. Podczas tego pobytu zastosowałam zasadę (i potem zawsze jej przestrzegałam), aby nie mieszkać w akademiku, ale „przy rodzinie”, najlepiej wielopokoleniowej. Wyjątkowo skutecznymi nauczycielami języka włoskiego były dzieci, które bardzo dociekliwie chciały zdobywać wiedzę o świecie.

W roku 1980, ze względów osobistych, przenieśliśmy się do Warszawy i jako lektor języka włoskiego we Włoskim Instytucie Kultury miałam też wiele okazji do wykonywania okolicznościowych tłumaczeń z dziedziny kultury, ekonomii czy handlu. Szukając w stolicy

środowiska tłumaczy, spotkałam na swojej drodze osobę, która odmieniła moje życie zawodowe. Była to pani Danuta Kierzkowska, tłumacz przysięgły języka angielskiego, później doktor językoznawstwa, a przede wszystkim prezes-założyciel Towarzystwa TEPIS. Zaraziła mnie swoim pomysłem na życie zawodowe, porwała pasją, energią, umiejętnością zjednywania ludzi (Towarzystwo rozszerzało swoje szeregi), jak też stwarzania koleżeńskiej atmosfery. Z tych powodów praca społeczna w TEPIS-ie zajęła mi kolejnych 25 lat.

W tamtym czasie postawiłam na doksztalcanie się oraz kształcenie początkujących tłumaczy i adeptów sztuki przekładu, ważna dla mnie była wymiana doświadczeń, solidarność zawodowa, współpraca z prawnikami, psychologami oraz innymi specjalistami wzbogacającymi wiedzę tłumaczy.

Zajęłam się zorganizowaniem i prowadzeniem sekcji włoskiej. Na początku były to comiesięczne „Warsztaty przy kawie” oraz współorganizacja corocznych warsztatów i praca społeczna w Radzie Naczelnej PT TEPIS. W ramach warsztatów dla tłumaczy wygłosiłam kilkanaście referatów dotyczących terminologii z zakresu prawa karnego i cywilnego. Jako że moją pasją była nauka i praca na bazie materiałów źródłowych, zredagowałam publikację autentycznych włoskich dokumentów: „Raccolta di documenti italiani”. Towarzystwo TEPIS doceniło moje zaangażowanie i w 2005 roku przyznało mi Odznakę za Zasługi dla PT TEPIS, a w 2010 wystąpiło do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o przyznanie mi odznaczenia państwowego, które nadano w stopniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Podsumowaniem mojej pracy zawodowej było prowadzenie zajęć na Interdyscyplinarnym Podyplomowym Studium Kształcenia Tłumaczy na Uniwersytecie Warszawskim. Na tym etapie najbardziej interesowało mnie nauczanie przekładu sądowego w dziedzinie prawa karnego z nastawieniem na tłumaczenia ustne, które stanowiły duże wyzwanie zarówno dla wykładowcy, jak i słuchaczy. Początkowo napotkałam na opór ze strony studentów, którzy nie byli entuzjastami nagrywania na zajęciach tłumaczeń ustnych, ale z czasem zaczęli sami rejestrować w domu swoje tłumaczenia i potrafili surowo ocenić własne błędy. Później wspólnie analizowaliśmy materiał i wyciągaliśmy wnioski.

Reasumując można powiedzieć, że początki mojej kariery zawodowej były trudne, czasem zawile, ale bardzo stymulujące i kreatywne. W epoce „przedinternetowej” należało stosować „metodę ekwilibrystyki” polegającą na zróżnicowanych zabiegach, chwytach, strategiach, na „zdobywaniu” oryginalnych dokumentów, „wychwytywaniu” terminów, przechodzeniu pomocniczo przez inne języki, takie jak łacina, rosyjski, francuski, na zbieraniu we włoskich urzędach oraz instytucjach autentycznych formularzy, ulotek,

ogłoszeń, aby poznać włoski język urzędowy. Dzięki Towarzystwu TEPIS oraz dostępowi do Internetu droga zawodowa tłumacza stała się szybsza, skuteczniejsza i bardziej bogata.

Z jednej strony żałuję, że nie „stawałam się” tłumaczem w latach późniejszych, ze względu na dostępność do wiedzy teoretycznej i praktycznej niezbędnej w tym zawodzie, ale z drugiej strony moja droga pobudzała do bezustannej pracy indywidualnej, inspirowała do budowania własnego warsztatu tłumacza przysięgłego, współpracy z innymi tłumaczami, także innych języków.

Podkreślę po raz kolejny, że to piękny i trudny zawód, dający mnóstwo satysfakcji, pozwalający na realizację własnych pasji, nawiązywanie kontaktów z ciekawymi ludźmi specjalizującymi się w różnych dziedzinach życia, wiążący się z wieloma podróżami krajowymi i zagranicznymi, a przede wszystkim to zawód zaufania publicznego, wymagający odpowiedzialnej pracy dla instytucji i obywateli.

Mówi się, że „Interprete non si nasce, si diventa”, czyli „nie rodzimy się tłumaczami, ale się nimi stajemy”, co można zaobserwować na przykładzie mojej drogi zawodowej.

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Katarzyna KARSKA (en)
Joanna KMIECIK (de)
Małgorzata KOŁACZYK (es)

Małgorzata STOLARSKA (it)
Katarzyna WITKOWSKA (de)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Daria ANDERSON (en)
Marcin FIJAS (de)
Ewa LISOWSKA-BILIŃSKA (en)
Barbara MADERAK-KRÓLIK (en)

Dominika PŁOSIŃSKA (en)
Vadym REKEL (uk)
Małgorzata STRYJEWSKA (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en - angielski, af - afrikaans, ar - arabski, bn - bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh - chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw - hebrajski, gr - grecki, ka - gruziński, hi - hindi, id - indonezyjski, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko - koreański, lt - litewski, la - łaciński, lv - łotewski, mk - macedoński, mn - mongolski, mo - mołdawski, nl - niderlandzki, hy - ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa - pendzabski, fa - perski, pl - polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl - słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi - wietnamski, it - włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

**Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej organizacji pożytku publicznego**

Redakcja: Rada Naczelna PT TEPIS

Sekretarz Redakcji: Maria Piasecka

Biuletyn PT TEPIS, ul. Emilii Plater 25 lok. 44, 00-688 Warszawa

